

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav speciálněpedagogických studií

Diplomová práce

Bc. Michaela Gedeonová

**NÁVRH REVIZE RÁMCOVÉHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO OBOR
VZDĚLÁNÍ PRAKTICKÁ ŠKOLA JEDNOLETÁ A PRAKTICKÁ ŠKOLA DVOULETÁ**

Olomouc 2021

Vedoucí práce: PaedDr. Pavlína Baslerová, Ph.D.

Prohlášení:

Čestně prohlašuji, že jsem diplomovou práci napsala samostatně a použila jen prameny uvedené v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne

Bc. Michaela Gedeonová

Poděkování:

Děkuji PaedDr. Pavlíně Baslerové Ph.D, za odborné vedení diplomové práce, za trpělivost po celou dobu tvorby práce, její ochotu, poskytnutí cenných rad, připomínek a především za její čas, který mi v průběhu tvorby práce věnovala. Velké poděkování patří i celému projektovému týmu, jelikož bez těchto osob by se tvorba této diplomové práce nemohla zrealizovat.

Obsah

Úvod.....	6
Teoretická část.....	8
1 Mentální postižení.....	9
1.1 Vymezení pojmu mentální postižení.....	9
1.2 Klasifikace mentálního postižení.....	10
1.2.1 Lehká mentální retardace F 70	10
1.2.2 Středně těžká mentální retardace F 71.....	11
1.2.3 Těžká mentální retardace F 72.....	11
1.2.4 Hluboká mentální retardace F 73	12
1.2.5 Jiná mentální retardace F 78.....	12
1.2.6 Nespecifikovaná mentální retardace F 79	12
1.3 Etiologie mentálního postižení.....	12
2 Možnosti vzdělávání žáků s mentálním postižením v České republice	14
2.1 Předškolní vzdělávání	14
2.2 Základní vzdělávání.....	15
2.3 Střední vzdělávání.....	17
2.4 Celoživotní vzdělávání	19
3 Rámcové vzdělávací programy	20
3.1 Přehled rámcových vzdělávacích programů.....	20
3.2 Druhy rámcových vzdělávacích programů.....	22
3.2.1 Školní vzdělávací programy	23
3.3 Revize rámcových vzdělávacích programů	24
3.4 Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.....	24
3.4.1 Příloha RVP ZV upravující vzdělávání žáků s LMP	25
3.4.2 Vzdělávání žáků s LMP po zrušení přílohy	25
3.5 Rámcový vzdělávací program pro základní školy speciální.....	26
3.6 Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá	26
3.6.1 Praktická škola jednoletá.....	27
3.6.1.1 Pojetí středního vzdělávání.....	29
3.6.1.2 Cíle středního vzdělávání v praktické škole jednoleté.....	29
3.6.1.3 Klíčové kompetence	30
3.6.1.4 Odborné kompetence pro všechna zaměření školy.....	30
3.6.1.5 Oblasti vzdělávání	31
3.6.1.6 Průřezová témata	33
3.7 Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola dvouletá	33
3.7.1 Praktická škola dvouletá	35
3.7.1.1 Pojetí středního vzdělávání	36

3.7.1.2	Cíle středního vzdělávání v praktické škole dvouleté	36
3.7.1.3	Klíčové kompetence	37
3.7.1.4	Odborné kompetence pro všechna zaměření školy	38
3.7.1.5	Oblasti vzdělávání	38
3.7.1.6	Průřezová témata	40
4	Možnosti zaměstnávání žáků s MP	41
4.1	Uplatnitelnost na trhu práce	42
4.2	Role úřadu práce při zaměstnávání osoby s MP	43
4.2.1	Informační a poradenské středisko ÚP	43
4.3	Pracovní rehabilitace	43
4.4	Pracovní místo pro osobu se zdravotním postižením	44
4.5	Podporované zaměstnávání	45
4.6	Tranzitní program	45
4.7	Job club	46
	Praktická část	47
5	Popis výzkumu	48
5.1	Cíl výzkumu	48
5.1.1	Dílčí cíle výzkumu	48
5.2	Fáze výzkumu a výzkumný vzorek	49
5.3	Metodologie výzkumu	52
5.3.1	Kvalitativní výzkum	53
5.3.2	Evaluace	53
5.3.3	Evaluační případová studie	54
5.3.4	Metody získávání kvalitativních dat	54
5.4	Limity výzkumu	55
5.5	Analýza výsledků výzkumu a interpretace dat	56
	Podmínky pro přijetí ke vzdělávání v praktické škole	63
5.6	Diskuse	85
5.7	Závěr	87
	Seznam bibliografických citací	89
	Seznam ilustrací	94
	Seznam tabulek	94
	Seznam zkratk	95
	Seznam příloh	95
	Anotace	106

Úvod

„Jsem tím, čím jsem: jednotlivec, jedinečný a odlišný“ Charles Chaplin.

Během našeho života se setkáváme s různou řadou osob, mezi kterými jsou značné rozdíly např. pohlaví, věk, barva pleti, národnost, povahové rysy, odlišný mateřský jazyk i třeba postižení, které může být nenápadné nebo naopak nápadnější či viditelné. Všechny osoby bezesporu tvoří přirozenou součást naší společnosti.

V diplomové práci, která nese název *„Návrh revize rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá“* se zaměříme na osoby s mentálním postižením, které jako všechny jiné osoby mají práva a povinnosti, kdy současná legislativa v České republice umožňuje těmto osobám práva na plnohodnotný a důstojný socializační proces v naší společnosti. Pro naši diplomovou práci bude klíčové právo na vzdělávání osob s mentálním postižením a právo na pracovní uplatnění, kdy tato práva napomáhají k maximálnímu možnému rozvoji jejich osobnosti. Vzdělávací dráha a následné pracovní uplatnění je významným mezníkem v životě všech osob, a o to komplikovanější či náročnější tento mezník může být právě pro osoby s mentálním postižením. Výzkumem diplomové práce se budeme snažit reagovat na nynější rámcové vzdělávací programy pro obory vzdělání praktické školy jednoleté a dvouleté. Budeme se snažit zjistit, zda jsou programy aktuální a reagují na nynější dostupný trh práce či nikoliv a zda je nutná jejich revize.

Diplomová práce je vnitřně členěna na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část se skládá ze čtyř hlavních kapitol, které na sebe posloupně navazují. První kapitola seznamuje čtenáře s mentálním postižením jako takovým, klasifikací a možnou etiologií. Druhá kapitola diplomové práce se snaží přiblížit možnosti vzdělávání osob s mentálním postižením na území České republiky. Třetí kapitolou, která je velmi klíčová pro tvorbu praktické části a výzkumu je kapitola, která popisuje soustavu kurikulárních dokumentů tedy Rámcové vzdělávací programy, kdy je větší pozornost věnována Rámcovým vzdělávacím programům pro školy praktické jednoleté a dvouleté. Závěrečnou kapitolou teoretické části diplomové práce je dle logické posloupnosti možnost uplatnitelnosti osob s mentálním postižením na trhu práce.

Empirická část diplomové práce zahrnuje cíl práce a k jeho naplnění vhodně zvolenou metodologii. Klíčovým obsahem je samotná výzkumná část, která se zabývá možnými návrhy změn rámcových vzdělávacích programů škol praktických jednoletých a dvouletých, kdy ke

sběru dat přispívali svým názorem odborníci z praxe, následná interpretace dat a konečná sumarizace získaných výsledků.

Teoretická část

1 Mentální postižení

V této kapitole bychom chtěli čtenáře diplomové práce seznámit se základními pojmy, charakteristikou, klasifikací a příčinami vzniku mentálního postižení, jelikož ukotvení základních pojmů bude pro čtenáře klíčové k následnému vývoji diplomové práce.

1.1 Vymezení pojmu mentální postižení

V odborné literatuře se můžeme potkat s nejrůznějšími termíny k označení snížené úrovně inteligenčních schopností, a to z důvodu, že dříve tyto osoby byli nazývány jako zaostalé, defektní, slabomyslné, duševně úchylné, rozumově vadné, abnormální atd. Nahrazování stávajících označení je neustálý proces, jelikož se stále hledají nejvhodnější označení pro osoby se sníženou úrovní inteligenčních schopností. Od roku 1959 se nejčastěji užívá pojem mentální retardace, kdy nejnovějším trendem je „human first“ vyjadřující, že na první místo dáváme osobu a pak až postižení, tudíž používáme označení např. „osoba s mentálním postižením“.

Slowík (2007) uvádí, že pojem mentální postižení či mentální retardace svým původem pochází z latinských slov; přičemž slovo „mens“ překládáme jako „mysl“ a „retarditio“ v překladu „zpomalit“ či „opozďovat“. Důležité je zmínit, že mentální postižení dle volného překladu neznamena pouze postižení mentálních schopností, ale z hlediska osobnosti jako celku, toto postižení ovlivňuje a zasahuje všechny složky osobnosti osoby s mentálním postižením. (Slowík, 2007)

Dále uvádíme definici mentálního postižení dle Vágnerové (2002) „*Mentální retardace je souhrnné označení vrozeného defektu rozumových schopností. Postižení je definováno jako neschopnost dosáhnout odpovídajícího stupně intelektového vývoje (méně než 70% normy), přestože byl takový jedinec přijatelným způsobem výchovně stimulován. Nízká úroveň inteligence bývá spojena se snížením či změnou dalších schopností a odlišnostmi ve struktuře osobnosti.*“ (Vágnerová, 2002, s. 146)

Mentální retardace je pojem, pod kterým rozumíme podprůměrné intelektuální fungování osoby a poruchu adaptability. Porucha adaptability je charakteristická především z opožděného vývoje dospívání, z nižší schopnosti k učení a ze snížené sociální integrace. (Slowik, 2007)

Švarcová (2011, s. 29–30) definuje mentální postižení nebo mentální retardaci „*Trvalé snížení rozumových schopností, které vzniklo v důsledku poškození mozku nebo nedostatečné funkce centrální nervové soustavy. Mentální postižení není nemoc, je to trvalý stav, způsobený neodstranitelnou nedostatečností nebo poškozením mozku.*“

Jednu z nejobsáhlejších definic, která zahrnuje všechna hlediska mentální retardace, uvádí Dolejší: „*Mentální retardace je vývojová porucha integrace spojení psychických funkcí různé hierarchie s variabilní ohraničeností a celkovou subnormální inteligencí, závislá na některých z těchto činitelů: na nedostatečích genetických vloh; na porušeném stavu anatomicko-fyziologické struktury a funkce mozku a jeho zrání; na nedostatečném nasycování základních psychických potřeb dítěte vlivem deprivace sensorické, emoční a kulturní; na deficitním učení; na zvláštnostech vývoje motivace, zejména negativních zkušenostech jedince po opakovaných stavech frustrace i stresu; na typologických zvláštnostech vývoje osobnosti*“ (Dolejší, 1973, s. 38)

Dle dostupných statistik 3% populace tvoří osoby s mentální retardací, kdy Pipeková (2006) uvádí, že přesný údaj procenta neexistuje, jelikož problémem je nejednotné označení definice mentálního postižení. (Pipeková, 2006)

1.2 Klasifikace mentálního postižení

Černá (2007) se domnívá, že kvůli různorodosti etiologie a symptomů mentálního postižení, je velmi těžké definovat jednoznačnou měřítko pro klasifikaci. (Černá in Slowík, 2007) Při určování hloubky mentálního postižení (dále MP) můžeme využít inteligenčního kvocientu, který znázorňuje úroveň rozumových schopností. Ke klasifikaci mentální retardace se nyní využívá 10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí, ta mentální retardaci rozděluje na základní kategorie:

- Lehká mentální retardace
- Středně těžká mentální retardace
- Těžká mentální retardace
- Hluboká mentální retardace
- Jiná mentální retardace
- Nespecifikovaná mentální retardace (Švarcová, 2011)

1.2.1 Lehká mentální retardace F 70

Intelligenční kvocient se u osob s lehkou mentální retardací pohybuje mezi 50-69, což můžeme přirovnat mentálnímu věku 9-12 let.

Lehké mentální postižení (dále LMP) se u dětí do tří let věku buď vůbec neprojevuje, nebo je patrný pouze zpomalenější neuropsychický vývoj dítěte. Dítě svým vzhledem není vůbec nápadné, ale ztelnější nedostatky můžeme poznat v rozumovém vývoji a dalších

psychických funkcích. Dítě je méně zvědavé, myšlení převažuje konkrétní, snížená úroveň logického myšlení, dítě obtížně tvoří pojmy a má problémy s abstrakcí. Vývoj řeči je opožděný, prostá slovní zásoba častá implementace agramatismů. Povinnou školní docházku zvládají osoby s lehkým mentálním postižením většinou pouze v menším rozsahu. Zmíněné obtíže se později projevují při výuce a následně v profesním životě, ale mnoho osob s lehkým mentálním postižením je schopno se uplatnit na trhu práce a správně zvládají sociální vztahy. Většina osob s lehkou mentální retardací v životě dosáhne plné nezávislosti na druhé osobě. (Švarcová, 2011)

1.2.2 Středně těžká mentální retardace F 71

Intelligenční kvocient se u osob se středně těžkou mentální retardací pohybuje mezi hodnotami 35-49, což odpovídá mentálnímu věku 6-9 let.

U dítěte se projevuje velmi zřetelný opožděný neuropsychický vývoj, ale není vyloučené, že se rozvojem funkcí v průběhu života nedostanou k určité hranici nezávislosti na druhé osobě a soběstačnosti, určitého stupně komunikace a získání školních dovedností. (Pipeková, 2006)

Edukační proces u osob se středně těžkou mentální retardací je omezen a učivo je značně zredukováno a důraz se klade na opakování a zautomatizování naučeného. V dospělém věku potřebují tyto osoby podporu intaktní společnosti.

1.2.3 Těžká mentální retardace F 72

Intelligenční kvocient se u osob s těžkou mentální retardací pohybuje mezi hodnotami 20-34, což je charakteristické pro mentální věk 3-6 let. Tento stupeň postižení vyžaduje trvalou podporu intaktní společnosti. Těžké mentální postižení se projevuje výrazným opožděným psychomotorickým vývojem již během prvního roku života. Často osoby s tímto stupněm postižení mají diagnostikované souběžně kombinované postižení. Charakteristické je zvládání základních stereotypních úkonů v nejběžnějších denních situacích, velmi výrazné omezení je v komunikační oblasti, kdy jedinec je schopný zvládnout malé množství výrazů doprovázené špatnou artikulací.

Švarcová (2006) uvádí, že přes značné omezení možností výchovy a vzdělávání, lze včasná systematická a dostatečně kvalifikovaná rehabilitační a výchovně-vzdělávací péče významně ovlivnit rozvoj motoriky, rozumových schopností a komunikačních schopností, které jedince povedou k samostatnosti a celkové lepší kvalitě života. (Švarcová, 2006)

1.2.4 Hluboká mentální retardace F 73

Intelligenční kvocient u osob s hlubokou mentální retardací dosahuje maximálně 20, což odpovídá mentálnímu věku do 3 let.

Hluboká mentální retardace je patrná již v raných měsících života dítěte, jelikož je nejčastěji přidružená ke kombinovanému postižení. Osoby s hlubokým mentálním postižením jsou zcela závislé na péči druhé osoby, jsou imobilní, nedochází k rozvoji poznávacích schopností, které zůstávají při hranici rozpoznávání známých a neznámých podnětů s libou a nelibou reakcí. (Vágnerová, 2004)

1.2.5 Jiná mentální retardace F 78

Diagnóza se využívá v případech, kdy nelze vzhledem na přidružená postižení (tělesná, smyslová, poruchy chování a autismus) přesně určit stupeň mentálního postižení.

1.2.6 Nespecifikovaná mentální retardace F 79

Mentální postižení je již diagnostikované, ale diagnostik má nedostatek informací, kvůli kterým nemůže jedince zařadit do výše zmíněných stupňů mentální retardace.

1.3 Etiologie mentálního postižení

Etiologie mentální retardace je velmi různorodá a složitá. Jako příklad můžeme uvést známou poučku, která praví, že na světě nenalezneme dvě osoby, které mají stejné příznaky a projevy, tudíž členění dle příčin bývá velmi obtížným úkolem. Odborná literatura uvádí endogenní a exogenní faktory, dále dělí vznik mentálního postižení dle časového hlediska na prenatální, perinatální a postnatální. (Valenta, 2012)

Vágnerová (2004) uvádí, že etiologie mentálního postižení může být:

- Vznik mentálního postižení může být následkem organického poškození centrálního nervového systému např. krvácením, asfyxií, kdy může dojít k dětské mozkové obrně, či drobným poruchám hybnosti s následkem postižení oromotoriky mluvidel a následně řeči.
- Vznik mentálního postižení na podkladu chromozomální odchylky, příkladem může být Downův syndrom, kdy dochází u jedinců k trisomii 21. chromozomu.
- Vznik mentální retardace na podkladě syndromu lomivého X- syndromu Martina-Bellové

- Vznik převážně lehkého mentálního postižení (omezení intelektového vývoje), kvůli nedostatečnému rozvoji intelektového vývoje, nepodnětnosti prostředí, zanedbanosti a zanedbané výchově. (Vágnerová, 2004)

2 Možnosti vzdělávání žáků s mentálním postižením v České republice

Obsahem a hlavním posláním této kapitoly bude stručná charakteristika předškolního, základního vzdělávání osob s MP dále pak detailněji čtenáři přiblížit možnosti vzdělávání žáků s mentálním postižením na středních školách na území ČR a uvést stručnou charakteristiku jednotlivých oborů vzdělávání.

Na území České republiky se předškolní, základní, střední a vyšší odborné a některé jiné vzdělávání řídí dle školského zákona č. 561/2004 Sb. Dále jsou při vzdělávání žáku s mentálním postižením klíčové vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a také vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. V rámci škol tyto služby zastřešuje školní poradenské pracoviště (ŠPP). ŠPP tvoří výchovný poradce a školní metodik prevence dále v týmu může být školní speciální pedagog a školní psycholog. (Valenta, Petráš, 2012)

Oblast školství v ČR neustále prochází transformací, která se zaměřuje na cíl; vybudování demokratických škol, kde se bude nahlížet na respektování individuality osobnosti, zdravotní, kulturní a sociální jinakosti každé vzdělávané osoby, což znamená, že pro děti, na které bude mít pozitivní vliv integrace, tak by jim měly být umožněna, naopak pro děti, u kterých je potřebné speciální vzdělávání umožnit vzdělání za podmínek podpůrných a ochranných opatření. V České republice je vzdělávací soustava prostupná, tudíž výchovně vzdělávací proces u žáků a studentů s mentálním postižením může být uskutečňován různorodým způsobem. Osoba s mentálním postižením prochází předškolním vzděláváním, povinnou školní docházkou, středním vzděláváním a v neposlední řadě i celoživotním vzděláváním.

2.1 Předškolní vzdělávání

V oblasti školství je mateřská škola první institucí, která na dítě působí a umožňuje tak výchovně-vzdělávací proces. Mateřské školy v ČR jsou určeny dětem ve věku 3-7 let. Děti s mentálním postižením se mohou vzdělávat v:

- **Běžná mateřská škola**

Zde se nejčastěji potkáme s dětmi s LMP, jelikož v době nástupu nebylo diagnostikováno LMP, ale bez výhrad se zde můžeme potkat i s dětmi s těžší formou MP.

- **Mateřská škola speciální**

Tento druh MŠ je přímo určený dětem s mentálním postižením, kde jsou pro děti upravené podmínky. V mateřských školách speciálních jsou zaměstnání speciální pedagogové, jsou snižené počty žáků ve třídách a prostory MŠS jsou materiálně zabezpečeny pro individuální potřeby dětí. (Vzdělávání dětí s mentálním postižením | *Šance Dětem. homepage* | Šance Dětem [online]. Copyright ©)

- **Speciální třída při mateřské škole**

Výše zmíněné mateřské školy speciální však nemusí být zřízené jako samostatná instituce, ale můžeme se s nimi setkat i jako se speciální třídou, která je při běžné MŠ.

Edukační proces je koncipován dle RVP pro předškolní vzdělávání (RVP PV), kde definovány cíle, klíčové kompetence, podmínky a obsah vzdělávání a zásady, které jsou důležité pro tvoření školních vzdělávacích programů. Pro předškolní vzdělávání všech dětí jsou klíčové rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání, vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je individuálně transformováno pro individuální potřeby dítěte. (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha: MŠMT 2017, [online])

2.2 Základní vzdělávání

Pro všechny žáky na území České republiky je devítiletá školní docházka povinnou součástí vzdělávání. Nástup do první třídy je zpravidla v 6 letech věku dítěte, ale je zde možný odklad školní docházky, ale ten musí být skutečně nejpozději ve školním roce, kdy dítě dovrší osmi let. Žák má ze zákona možnost dokončit s žádostí zákonných zástupců školní docházku až do dovršení 18 let, u žáků se zdravotním postižením však platí posun věkové hranice do na 20 let věku dítěte. Pokud se jedná o dítě se středně těžkým a těžkým MP, se souběžným postižením více vadami a s autismem může zřizovatel školy prodloužit základní vzdělávání až do 26 let věku žáka. (Vzdělávání dětí s mentálním postižením | *Šance Dětem. homepage* | Šance Dětem [online]. Copyright ©)

Možnosti vzdělávání žáků s MP mohou být v hlavním vzdělávacím proudu (běžné typy škol) a v rámci speciálního vzdělávání (speciální typy škol) povinné školní docházky:

- **Běžná základní škola**

Do běžné základní školy k intaktním žákům mohou být integrováni žáci s lehkým mentálním postižením. Dle zmíněného školského zákona má každý žák s lehkým mentálním postižením nárok na integraci do spádové školy. Vzdělávání je rozděleno do dvou stupňů. První stupeň 1.-5. ročník a druhý stupeň 6.-9. ročník. Žáci s LMP se vzdělávají dle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále RVP ZV), kdy se dítě s LMP vzdělává

za pomoci individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP), který vychází z doporučení školského poradenského zařízení a je jednou z možností podpurných opatření, na které má žák s LMP při vzdělávání nárok. Žáci s LMP v souladu s *vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných* dle doporučení ŠPZ od třetího stupně podpurných opatření mají ve svém edukačním procesu upravené očekávané výstupy ze vzdělávání na výstupy minimálně doporučené úrovně. Očekávané výstupy jsou tedy modifikovány nejčastěji na nižší úroveň než odpovídající výstupy daného vzdělávacího oboru. (Vzdělávací oblasti, © 2021,[online])

- **Základní škola speciální**

Tento typ základní školy je zřízen pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, těžkým mentálním postižením, hlubokým mentálním postižením a s psychickými poruchami či poruchami autistického spektra. V základní škole speciální se taktéž můžeme setkat i žáky s LMP ti se i zde vzdělávají dle RVP ZV s upravenými očekávanými výstupy. Dříve tato ZŠS byla nazývána jako „pomocná škola“. Edukační proces v základní škole speciální (dále ZŠS) probíhá dle rámcového vzdělávacího programu pro základní školu speciální (RVP ZŠS), který obsahuje dva díly:

- Díl I je určen pro žáky se středně těžkým MP

Kdy se u těchto žáků usiluje o získání maximální možné míry trivie; psaní, čtení, počítání, získání praktických činností a rozvoj socializace.

- Díl II je určen pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

U těchto žáků se edukační proces zaměřuje především na rozvoj a základní návyky sebeobsluhy.

Taktéž jako v běžné základní škole je vzdělávání rozděleno do dvou stupňů, ale s výjimkou, kdy první stupeň je 1.-6. ročník a druhý stupeň 7.-10. ročník. (Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální. 1. vydání. [online])

Podmínkou ke vzdělávání v základní škole zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona, je vydání doporučení ze školského poradenského zařízení a písemný souhlas zákonného zástupce žáka.

- **Jiný způsob plnění povinné školní docházky § 40–42 školského zákona**

V České republice legislativa umožňuje jiný způsob plnění školní docházky. Toto vzdělávání má dvě podoby:

- **Podoba individuálního vzdělávání**

Tato forma není primárně určená pro žáky s hlubokým mentálním postižením, ale lze ji alternativně využít za souhlasu ředitele školy. (Vzdělávání dětí s mentálním postižením | *Šance Dětem. homepage* | Šance Dětem [online]. Copyright ©)

- **Podoba vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením**

Při vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením je nutné vyjádření a doporučení školského poradenského zařízení (speciálně pedagogické centrum, dále SPC) a dětského praktického lékaře. Tuto formu vzdělávání je kompetentní zařídit krajský úřad, který musí oslovit, buď základní školu zřízenou dle § 16 odst. 9 školského zákona, nebo SPC, kteří budou pověřeni zajistit metodickou a pedagogickou podporu při vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením. Tento typ vzdělávání se uskutečňuje za podmínek, kdy nepříznivý zdravotní či psychický stav žáka zamezuje vzdělávání ve škole.

Dle vyhlášky č. 72/2005 Sb. (§ 6), o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, lze využít služeb systému speciálně pedagogických center.

(Křížkovská, 2011)

2.3 Střední vzdělávání

Ukončení povinné školní docházky základního vzdělání a splnění podmínek vyhlášeného přijímacího řízení umožňuje žákům s mentálním postižením pokračovat v dalším vzdělávání na odborných učilištích a praktických školách.

Důležitou roli při výběru oboru hraje typ postižení, žákovy zájmy, schopnosti, dovednosti a preference k budoucí profesní dráze. Výuka je vnitřně členěna na výuku teoretickou a praktickou, která je právě klíčová k získání profesních kompetencí. Studium bývá plánováno na 2 nebo 3 roky, dle učebního oboru. (Franiok, P. 2008)

Žáci spolu se zákonnými zástupci mají nárok při výběru vhodného studijního oboru na pomoc výchovného poradce a celý systém kariérového poradenství. Komplexní systém kariérového poradenství můžeme definovat jako kontinuální systém výchovného působení obsahující složky vzdělávací, profesní a informačně-poradenské. (Bartoňová, Bazalová, Pipeková, 2007)

- **Odborná učiliště**

Studium na dvouletém odborném učilišti je zakončeno závěrečnou zkouškou, vydáním vysvědčení a výučního listu. Studium tříletého oboru na odborném učilišti je zakončeno závěrečnou zkouškou s výučním listem. Důležitým aspektem při volbě profesní orientace je volit vhodný obor pro žáky s mentálním postižením. (Bartoňová, Pipeková, Vítková, 2008)

Odborná učiliště žákům s LMP nabízejí obory:

- **Obory vzdělávání kategorie E-nižší střední odborné vzdělání s výučním listem**

Obory vzdělávání kategorie E jsou učební obory, které jsou dle svého zaměření rozděleny do oborů vzdělávání. Odborné kompetence a oblasti odborného vzdělávání má každý obor ukotvené v RVP. Obory vzdělávání spolu s učebními obory vlastní identifikační kódy.

Studium těchto oborů je rozděleno do dvou nebo tří let. Na těchto učebních oborech je výuka vnitřně členěná na oblast teoretickou a oblast praktickou, kdy jsou na žáky těchto oborů kladeny mírnější požadavky. Obory vzdělávání kategorie E studují žáci se SVP a studium je zaměřeno na dělnické povolání a služby. Pro přijetí na tento obor musí mít žák ukončenou povinnou školní docházku případně i ukončenou v nižším ročníku. (Regionální školství, 2005)

RVP, které jsou směrodatné k poskytnutí středního vzdělání oborů kategorie E spolu s výučním listem, jsou vnitřně členěny na jednotlivé obory vzdělávání. Pod obor vzdělávání náleží skupina příbuzných učebních oborů, které mají podobné zaměření. Cíl středního odborného vzdělávání, organizace vzdělávání, oblasti vzdělávání, definována průřezových témat a klíčové kompetence mají bez výjimky všechny obory vzdělávání společné. Co naopak má každý obor vzdělávání pouze své jsou oblasti odborného vzdělávání a definované odborné kompetence. (Rámcové vzdělávací programy, Copyright ©, © 2021,[online])

Seznam dostupných skupin oborů a školních vzdělávacích programů v ČR je obsahem přílohy č. 1.

- **Praktické školy**

Se řadí pod obory vzdělání kategorie C a patří mezi ně škola jednoletá pro žáky s poruchami autistického spektra či žáky trpící těžkým mentálním postižením a postižením více vadami a praktická škola dvouletá určená pro žáky s lehkým i středně těžkým mentálním postižením v kombinaci s jiným postižením. Žák studium ukončí závěrečnou zkouškou a získá vysvědčení o závěrečné zkoušce. Žák svým studiem vzdělávacího programu oboru vzdělání kategorie C dosáhne stupeň středního vzdělání. (Regionální školství, 2005)

Edukační proces na tomto typu škol je více zaměřen na oblasti praktického života a na osvojení si jednodušších manuálních činností. K praktickému vyučování žáků dochází přímo na školách, ve školských zařízeních či na pracovištích právnických nebo fyzických osob, které vlastní oprávnění k dané činnosti. Mezi školou a pracovištěm se uzavírá smlouva, která obnáší podmínky, obsah a rozsah praktického vyučování. Žáci jsou během tohoto vyučování

chráněni zákoníkem práce, kde je upravena pracovní doba a BOZP. (zákon č. 561/2004 Sb., in: Sbírka zákonů) Studenti jsou vzděláváni dle RVP praktické školy jednoleté a RVP praktické školy dvouleté.

Podrobněji se budeme RVP pro školy praktické jednoleté a dvouleté hlouběji věnovat v další kapitole, a především ve výzkumu této diplomové práce.

2.4 Celoživotní vzdělávání

Celoživotní vzdělávání osob s mentálním postižením můžeme rozdělit do dvou základních linií:

- **Základní vzdělávání**

Tento druh vzdělávání u osob s mentálním postižením je zastřešen MŠMT ČR, vzdělání je určeno těm žákům s mentálním postižením, kteří byli v mládí zbaveny povinné školní docházky a po dobu života nebylo toto rozhodnutí revidováno.

- **Další vzdělávání**

Osobám s mentálním postižením jsou dostupné tři možnosti celoživotního vzdělávání:

- Večerní školy
- Kurzy pro doplnění vzdělání

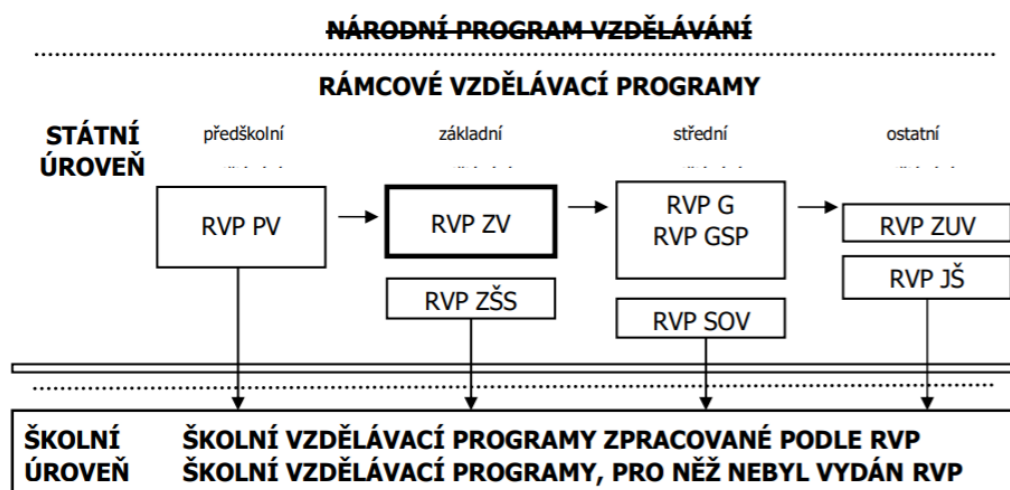
Důležitou roli v životě osoby s mentálním postižením hraje možnost volnočasových aktivit či aktivizačních činností, které těmto osobám dávají možnost rozvoje praktických schopností a dovedností, komunikačních schopností a především socializace. (Vzdělávání dětí s mentálním postižením, © 2021,[online])

3 Rámcové vzdělávací programy

Kapitola se zabývá přehledem možných rámcových vzdělávacích programů na území České republiky. Dále představuje důležitost revizí kurikulárních dokumentů s cílem přiblížení čtenáři možné důvody k revizi. V kapitole je kladen větší důraz na podrobné popsání rámcových vzdělávacích programů pro školy praktické jednoleté a dvouleté, které se především týkají výzkumu této diplomové práce. V empirické části této práce chceme reagovat na možnou neaktuálnost RVP pro školy praktické jednoleté a dvouleté na aktuální trh práce, tak je pro čtenáře důležité znát teoretická východiska těchto programů.

3.1 Přehled rámcových vzdělávacích programů

Za významnou změnu v Českém školství lze považovat kurikulární reformu z počátku 21. století, tato reforma byla oficiálně odstartována s novým školským zákonem (Školský zákon č. 561/2004 Sb.). Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy České republiky zpracovalo Národní program vzdělávání a po schválení parlamentem i rámcové vzdělávací programy pro jednotlivé kategorie vzdělávání. Zmíněný systém, který byl zde zaveden, můžeme označit za jednu významnou změnu ve školství od tereziánských reforem 18. století. Rámcovým vzdělávacím programem dále (RVP) rozumíme kurikulární dokument státní úrovně, který je zpravidla platný pro určitou úroveň vzdělávání (předškolní, základní, střední...). Dále pak každá škola v souladu s ním zpracovává a následně realizuje svůj školní vzdělávací program. Tento dokument je vydáván ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy. (Rámcové vzdělávací programy, © 2021,[online])

Obrázek 1 Systém kurikulárních dokumentů.

Legenda (obrázek 1):

RVP PV – Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání;

RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání;

RVP ZŠS – Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální;

RVP G – Rámcový vzdělávací program pro gymnázia;

RVP GSP – Rámcový vzdělávací program pro gymnázia se sportovní přípravou;

RVP DG – Rámcový vzdělávací program pro dvojjazyčná gymnázia;

RVP SOV – Rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání

RVP ZUV – Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání;

RVP JŠ – Rámcový vzdělávací program pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky

(RVP ZV 2021 s vyznačenými změnami, © 2021,[online])

RVP můžeme definovat jako jakýsi společný rámec, který je tvořen jak pro typ školy, tak pro učitele a děti, žáky a studenty. Tento dokument je nepostradatelný při zřizování a následném fungování vzdělávacích institucí. Díky flexibilitě RVP ho lze inovovat dle stále měnících se potřeb společnosti, zkušeností pedagogů, jejich potřeb a zájmů dětí, žáků či studentů. Obecně v dokumentu můžeme nalézt požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání. Veškerá pravidla v RVP se vztahují na všechny pedagogické činnosti probíhající právě ve vzdělávacích institucích zařazených do sítě škol a školských zařízení.

Dle Svobodové (2010) je RVP nezbytným kurikulárním dokumentem, který zahrnuje cíl, obsah, prostředky i podmínky vzdělávání, následnou jeho realizaci způsob hodnocení dosažených výsledků v určitém prostředí, a to především ve školách a třídách podněcující k individuálnímu dosahování vzdělávacích výsledků. (Svobodová, 2010)

Rámcové vzdělávací programy jsou tvořeny na základě nové strategie vzdělávání, kde hlavním základním kamenem jsou klíčové kompetence (vědomosti, schopnosti a dovednosti uplatňované osobou v jejím praktickém životě). Dále rámcové vzdělávací programy vytyčují předem očekávanou úroveň vzdělání u jednotlivých etap vzdělávání daných absolventů, podporují pedagogickou samostatnost a nezávislost škol a školských zařízení, profesní úroveň a odpovědnost pedagogů za výsledky vzdělávání. RVP dále podporují celoživotní edukaci jedince. (Průvodce upraveným RVP ZV od září 2016, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online])

Rámcové vzdělávací programy musí odpovídat nejnovějším poznatkům:

- vědních disciplín, jejichž základy a následné praktické využití má zprostředkovávat vzdělávání

- psychologie a pedagogiky o účinných metodách a organizačním uspořádání průběhu vzdělávání přiměřené k věku a psychickému či tělesnému rozvoji vzdělávaného.

Dle těchto výše zmíněných hledisek jsou rámcové vzdělávací programy také upravovány.

Tvorbu a oponenturu kurikulárních dokumentů zajišťují a vykonávají příslušná ministerstva za pomoci odborníků vědy a praxe, včetně pedagogiky a psychologie.

Rámcové vzdělávací programy vydává ministerstvo až po projednání s příslušnými ministerstvy, které se na tvorbě a oponentuře podílejí.

Obecně platí pravidlo, že každý žák by si měl osvojit učivo, které je dáno očekávanými výstupy učiva. Kdy platí, že očekávané výstupy = učivo, které by si žák měl v průběhu celého vzdělávání osvojit.

Velmi důležitou součástí ŠVP, kterou je potřeba zmínit je začlenění průřezových témat, které v ŠVP reagují na aktuální trendy současného světa. K propojení vzdělávacích oborů dochází díky vzájemnému prolínání okruhů průřezových témat ve všech vzdělávacích oblastech. Díky nim dochází k celkovému vzdělávání žáků a k ovlivnění procesu utváření a rozvoje klíčových kompetencí. Učivo je uvedeno ve vzdělávacích oborech a každý RVP určuje jeho parametry, podle kterých se vzdělávají žáci se SVP a žáci nadaní. Efektivní využití průřezových témat není vytvoření samostatných vyučovacích předmětů, ale začlenění témat v rámci vzdělávacích obsahů předmětu či obsah můžeme integrovat do určitého projektu, kde žáci mohou zúročit nabyté znalosti a dovednosti ze vzdělávacích oborů. (Rámcové vzdělávací programy, © 2021,[online])

3.2 Druhy rámcových vzdělávacích programů

Rámcové vzdělávací programy lze pomyslně rozdělit do více kategorií např. základní rozdělení či speciální nebo dle stupňů vzdělání (věku) žáka. Každý stupeň vzdělávání má svoje RVP: např. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV), Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV) a dříve platná příloha Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (RVP ZV – LMP), RVP GV – Rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání, RVP SOV – Rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání. Ostatní (speciální) RVP jsou: Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání, Rámcový vzdělávací program pro jazykové vzdělávání, a další. (Školský zákon č. 561/2004 Sb. in: Sbíрка zákonů)

Základní rozdělení RVP:

- RVP pro předškolní vzdělávání
- RVP pro základní vzdělávání
- RVP pro gymnázia
- RVP pro odborné vzdělávání

Speciálně zaměřené RVP:

- RVP pro speciální vzdělávání
- RVP pro základní umělecké školy
- RVP pro gymnázia se sportovní přípravou
- RVP v oblasti Informatiky a ICT

Na základě výše zmíněných RVP a pravidel v nich sepsaných si jednotlivé školy vytvářejí své vzdělávací dokumenty – školní vzdělávací programy dále (ŠVP).

3.2.1 Školní vzdělávací programy

Školní vzdělávací program, který je směrodatný pro vzdělávání, musí být vytvořen a realizován v každé škole v souladu s konkrétním rámcovým vzdělávacím programem.

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) by měl sloužit pedagogům jako vodítko k vytvoření třídního vzdělávacího programu. ŠVP není časově vytyčen a může být stanoven podle potřeby školy na různě dlouhý časový úsek.

ŠVP je vydáváno zpravidla ředitelem školy či školským zařízením, kdy předem musí být schválen školskou radou. Školní vzdělávací program pro vzdělávání, pro který nebyl vydán RVP, určí zpravidla konkrétní cíle daného vzdělávání, formy, délku, obsah vzdělávání a časový plán vzdělávání, podmínky pro přijímací řízení a následné přijímání uchazečů, průběhu celého vzdělávání a jeho ukončování, včetně určení podmínek pro vzdělávání žáků se ŠVP, o podobě dokladu o ukončeném vzdělání, pokud bude tento doklad vydáván a za jakých podmínek. Dále určí podobu personálních, ekonomických a materiálních podmínek a podmínek BOZP, za nichž se vzdělávání v konkrétní škole nebo školském zařízení může uskutečnit. (Rámcové vzdělávací programy, © 2021,[online])

3.3 Revize rámcových vzdělávacích programů

Na základě § 4 školského zákona RVP vymezují, kam má vzdělávání ve školách směřovat. Přírozenou součástí kurikulárních dokumentů bývá v určitém časovém úseku nutná revize, zda RVP stále vyhovují vzdělávacím záměrům, zda stanovené cíle a obsahy formulované v kurikulárních dokumentech odpovídají přirozenému vývoji společnosti a podporují vzdělávání v souladu s nepřetržitým rozvojem a vývojem vědních disciplín i s každodenním praktickým životem okolo nás.

Důvody nutné k revizi RVP mohou být různé naléhavosti a různého charakteru. Mezi nejdůležitější je nutné zmínit:

- změny ve společnosti, které se výrazně promítají do vztahů mezi osobami, do práva, způsobu organizace života, zdraví a bezpečnosti osob, trhu práce a kladou nové požadavky na vzdělávání;
- potřeby dětí, žáků a studentů identifikované pedagogickými a sociologickými výzkumy;
- změny ve vědě jako takové a nejnovějších technologiích, které ovlivňují obsah vzdělávání či na nové využívání pokrokových vědeckých a technologických objevů či vynálezů v praxi a s tím související inovace v struktuře některých povolání;
- nové zkušenosti a poznatky ze škol a školských zařízení, které alarmují, že dle RVP není možno realizovat dané postupy potřebné pro efektivní a smysluplnou výuku za různých podmínek a s různými typy žáků;
- změny a inovace ve školské legislativě - zákony, vyhlášky, vládní nařízení. (Revize RVP, Národní pedagogický institut České republiky, © 2021[online])

3.4 Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

Každá běžná základní škola ke vzdělávání žáků využívá Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Žáci, kteří potřebují ke vzdělávání individuální vzdělávací plán, musí mít doporučení ze školského poradenského zařízení. Jednotlivé RVP jsou zpracovávány dle nové strategie vzdělávání, kde jsou důležité klíčové kompetence; vědomosti, dovednosti a schopnosti využitelné v praktickém životě. V RVP nalezneme zakomponovány očekávané úrovně vzdělávání pro všechny vzdělávací etapy. (Průvodce upraveným RVP ZV od září 2016, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online])

Klíčové kompetence v RVP ZV:

- kompetence k učení,
- kompetence k řešení problémů,
- kompetence komunikativní,
- kompetence sociální a personální,
- kompetence občanské,
- kompetence pracovní.

K dosažení výchovně-vzdělávacích cílů, následnému uskutečňování vzdělávacího obsahu různými metodami a formami výuky, vzájemné prolínání a individuální uzpůsobení žákům se speciálními vzdělávacími potřebami dopomáhají průřezová témata. RVP ZV můžeme definovat jako živý, otevřený a variabilní dokument, který se postupem času upravuje a reaguje tak na měnící se potřeby, zájmy naší společnosti a nabitě zkušenosti pedagogů se školními vzdělávacími programy. (Školský zákon č. 561/2004 Sb. in: Sbíрка zákonů)

3.4.1 Příloha RVP ZV upravující vzdělávání žáků s LMP

Paní ministryně školství Mgr. Kateřina Valachová Ph.D. v roce 2016 zrušila přílohu, která dříve upravovala vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (dále jen RVP ZV – LMP). Tento dokument byl součástí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV, RVP ZV-LMP, 2005)

3.4.2 Vzdělávání žáků s LMP po zrušení přílohy

Zrušení přílohy vedlo k situaci, kdy nesmělo dojít k negativnímu ovlivnění kvality vzdělávání jedince. Musel být kladen důraz na zohlednění a odvrácení problematického přecházení žáka z různých systémů vzdělávání na nově upravený RVP ZV.

Tento důvod byl klíčovým pro návrh MŠMT na následné řešení této situace:

- Od 1. 9. 2016 probíhalo na prvním stupni ZŠ vzdělávání dle upraveného RVP za pomoci IVP. Za podmínky, že žáci dle přílohy byli vzděláváni déle než 1 rok, nastala možnost přechodu do jiného vzdělávacího programu tak, že bylo umožněno rozložit si ročník v době konkrétního přechodu na upravené RVP ZV do dvou let, tím se měl eliminovat komplikovaný přechod.
- Pro druhý stupeň základní školy platilo dokončení vzdělávání dle přílohy RVP ZV-LMP za podmínky, že pokud zákonný zástupce vznesl nesouhlas, tak byla podmínka vzdělávat žáka za pomoci IVP, který bude v souladu s revidovaným RVP ZV. Tedy

nastala nutnost informovaného souhlasu ZZ a doporučení IVP pro žáka školským poradenským zařízením. (Rámcový vzdělávací program, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013)

3.5 Rámcový vzdělávací program pro základní školy speciální

RVP pro obor vzdělávání ZŠ speciální je závazným dokumentem pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Tento RVP svým obsahem reaguje a pokračuje na výše zmíněnou, zrušenou přílohu RVP ZV-LMP. Formuluje základní podmínky pro speciální vzdělávání žáků, zmíněno je respektování opoždění psychomotorického vývoje žáků, určuje využití podpůrných opatření ve vzdělávání, vymezuje upravování (dělení) vyučovací jednotky dle individuálních potřeb žáků, vymezuje základní cíle vzdělávání a úroveň klíčových kompetencí. V RVP ZŠS je definován vzdělávací obsah, očekávané výstupy a jsou zařazena průřezová témata. Dokument slouží k přípravě na společenské uplatnitelnosti žáků a napomáhá tak k přípravě na budoucí vykonávání jednodušších pracovních činností. (Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání základní škola speciální. 1. vydání. [online])

3.6 Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR dne 25. května 2010 schválilo RVP pro střední vzdělávání Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá – RVP PRŠ 1. Výuka podle tohoto programu byla zahájena v praktických školách v 1. ročníku od 1. září 2012.

„Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá je určen pro žáky s těžkým stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem, kteří ukončili základní vzdělávání v základní škole speciální podle vzdělávacího programu určeného pro tuto skupinu žáků (Rámcový vzdělávací program pro základní školu speciální, Díl II), případně dobíhajícího Vzdělávacího programu pomocná škola a Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy.“ (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online] s.5)

Specifické principy Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání praktická škola jednoletá (dále jen RVP PRŠ 1)

- prohlubovat a rozšiřovat již získané schopnosti a dovednosti získané v základním vzdělávání;
- rozvíjet, zkvalitnit a upevnit klíčové kompetence, vědomosti a dovednosti žáka, podněcovat žáky ke kritickému a tvořivému myšlení, formovat jejich postoje;
- vedení žáků k využívání komunikačních kompetencí (popř. AAK) a její zkvalitňování, využívání otevřené a účinné komunikace a vybízení žáků k demokratické diskuzi;
- rozvíjet specifické, tělesné i duševní schopnosti a dovednosti žáků;
- chránit žákovo zdraví a dbát vyváženost stavu fyzické, duševní a sociální pohody;
- rozvíjet sociální vztahy, rozvíjet vztahy k přírodě a prostředí okolo žáka, vést žáky se strategií udržitelného rozvoje;
- vést žáky k řádnému a zodpovědnému přístupu k plnění svých povinností a pravidel;
- vést žáky nepřetržitěmu a řádnému přístupu k samostatné i týmové práci;
- vést žáky k zodpovědnému přístupu k plnění pracovních povinností, osvojování si nových pracovních postupů a poznatků v profesní oblasti. (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online])

„Rámcový vzdělávací program musí odpovídat nejnovějším poznatkům pedagogiky a psychologie o účinných metodách a organizačním uspořádání vzdělávání přiměřeně věku a rozvoji vzdělávaných žáků. Podle těchto hledisek může být RVP PRŠ 1 upravován, stejně jako podle potřeb společnosti a zkušeností s realizací školních vzdělávacích programů.“ (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online] s. 8)

3.6.1 Praktická škola jednoletá

Obor vzdělání 78-62-C/001 Praktická škola jednoletá P (dále PrŠ I.), který schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dne 9. prosince 2004, č. j. 32089/2004-24, s platností od 1. září 2005 počínaje prvním ročníkem.

Kód oboru: 78-62-C/01

Kategorie vzdělání: Praktická škola

Skupina oboru: Obecně odborná příprava (Kód: 78)

Výstupní certifikát: vysvědčení

Způsob ukončení: závěrečná zkouška teoretická a praktická

Praktická škola jednoletá, jejíž vzdělávací obsah navazuje na vzdělávání na základní škole speciální je určena pro žáky s těžším stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem. Obsah, metody a formy vzdělávání v praktické škole jednoleté jsou individuálně přizpůsobeny ke vzdělávání žáků s mentálním a se zdravotním postižením.

Vzděláváním dochází u žáků k osvojení si vědomostí a praktických dovedností potřebných k výkonu konkrétních činností v každodenním životě a jednoduchých manuálních činností v různých profesních oblastech. To vše probíhá v denní formě studia a za podmínek souladu s individuálními potřebami a fyzickými i psychickými možnostmi žáků. V ojedinělých případech má ředitel školy pravomoc délku vzdělávání prodloužit nejvýše o dva školní cykly. (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online])

Bazalová (2010) říká: „*Praktické školy jsou funkčním článkem systému vzdělávání žáků s mentálním postižením a umožňují střední vzdělání absolventům základní školy speciální, kteří dříve tuto možnost vzdělávání neměli a zůstávali doma bez dalšího vzdělávání a rozvoje.*“ (Bazalová, 2010, s. 301)

Do vzdělávacího procesu praktické školy jednoleté jsou zařazováni žáci, jak už bylo výše zmíněno s různým typem postižení a s různou mírou postižení. Základní podmínkou přijetí těchto žáků, musí být posouzena odborným lékařem zdravotní způsobilost ke vzdělávání na určitých oborech, které nabízí škola. Dle doporučení lékaře škola musí respektovat individuální požadavky, zdravotní stav a respektovat míru a úroveň postižení žáka. (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online])

Zaměření praktické školy jednoleté závisí na učebním plánu dané školy. Mezi odborné předměty patří ruční práce, praktická cvičení a rodinná výchova. Všeobecně vzdělávací předměty učebního plánu jako jsou: český jazyk a literatura, matematika, občanská výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, hudební výchova prohlubují vědomosti a dovednosti získané již z povinné školní docházky. (Bazalová, 2010).

Uplatnění absolventů praktické školy jednoleté je velmi různorodé a závisí na schopnostech každého absolventa v oblastech výroby a služeb (např. sociální služby, výrobní podniky, gastronomie) případně na pracovním místě pro osobu se zdravotním postižením. (RVP PRS 1,

Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online])

3.6.1.1 Pojetí středního vzdělávání

Na střední úrovni vzdělávání by mělo docházet k rozvoji již nabitých vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot získaných během základního vzdělávání, který je nezbytný pro osobní vývoj žáků. Střední vzdělání poskytuje žákům přípravu na plnoprávní život, možnosti sociální integrace, přípravu na profesní a pracovní povinnosti. V praktické škole jednoleté jsou obsahy, formy a metody středního vzdělávání modifikovány tak aby vyhovovaly žákům se zdravotním a mentálním postižením. Edukační proces středního vzdělávání poskytuje žákům individuální získání vědomostí a dovedností potřebných k budoucímu výkonu jednoduchých manuálních činností jak v profesním, tak ale i osobním životě. Hlavním cílem je získání kladného vztahu k práci, rozvoj komunikačních schopností, rozvoj maximální možné míry samostatnosti a sociální integrace. (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online])

3.6.1.2 Cíle středního vzdělávání v praktické škole jednoleté

Cíle středního stupně edukačního procesu představují úmysl školy, k čemu má proces směřovat a co se má usilovat. Jejich naplnění je velmi individuální, jelikož na průběh naplňování působí několik faktorů a to jsou; míra využívání podpůrných opatření žáků se zdravotním, mentálním postižením, jejich individuálních schopnostech, možnostech a míře s ohledem na stupeň postižení. V edukačním procesu praktické školy jednoleté by mělo docházet k rozvoji již nabytých klíčových kompetencí ze základního vzdělávání a k vytváření odborných předpokladů pro budoucí přípravu. Při naplnění zmíněných cílů by mělo dojít k posílení předpokladů pro začlenění žáků do společnosti. Škola individuálně ve svém ŠVP upraví výsledky, tak aby odpovídaly potřebám vzdělávaných žáků.

V praktické škole jednoleté se usiluje o naplnění těchto cílů:

- rozšiřovat a prohlubovat u žáků poznatky získané v základním vzdělávání;
- upevňovat a dále rozvíjet klíčové kompetence žáků, zkvalitnit jejich vědomosti, dovednosti a formovat jejich postoje;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení;
- vést žáky k využívání komunikačních dovedností (případně alternativních způsobů komunikace), používat účinnou a otevřenou komunikaci a směřovat je k demokratické

diskusi;

- rozvíjet tělesné, duševní a specifické schopnosti a dovednosti žáků;
- učit žáky vnímat a chránit zdraví jako vyvážený stav duševní, fyzické a sociální pohody;
- rozvíjet vztahy k lidem, k prostředí a přírodě;
- směřovat žáky k jednání v souladu se strategií udržitelného rozvoje;
- vést žáky k vytváření odpovědného přístupu k plnění svých povinností a k respektování stanovených pravidel;
- vést žáky k vytrvalému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci;
- směřovat žáky k osvojování si poznatků a pracovních postupů a připravovat je k vykonávání pracovních činností podle jejich schopností. (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online] s. 11)

3.6.1.3 Klíčové kompetence

Praktická škola jednoletá by především žáka měla vést k soběstačnosti a rozvoji komunikačních schopností. Za pomoci praktických činností v teoretické i praktické formě vzdělávání jsou s ohledem na individuální předpoklady žáků tvořeny a následně rozvíjeny následující klíčové kompetence.

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problému
- Kompetence komunikační
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanské
- Kompetence pracovní

Důležité je zmínit, že žáci dosahují těchto dovedností individuálně, tedy za různý časový úsek a na rozdílné úrovni. (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online])

3.6.1.4 Odborné kompetence pro všechna zaměření školy

Odborné kompetence dle zaměření školy jsou cíleny k výkonu pracovních činností, tudíž dle pracovních činností a jejich požadavků jsou tvořeny. Obecně jsou tvořeny souborem

odborných vědomostí a dovedností, postojů a hodnot, které jsou kladeny od absolventů praktické školy. Obecně by mělo platit, že vytyčené odborné kompetence by měly být pro většinu žáků ve všech specifických zaměřeních dostupné.

- Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb
- Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online])

Odborné kompetence dle zaměření školy

Soubor odborných kompetencí, které jsou cíleny dle odborného zaměření školy, konkretizují způsobilost žáka k výkonu pracovní činnosti. Každá škola tyto odborné kompetence zpracuje do svého ŠVP dle svého praktického zaměření, kde by měly být projektovány požadavky regionu. Odborné kompetence dle zaměření školy by měly být na úrovni odpovídající možnostem a schopnostem jejich žáků tak, aby následně absolventi oboru byli kompetentní využívat nabytých manuálních schopností pro budoucí pracovní a osobní život. (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online])

3.6.1.5 Oblasti vzdělávání

„RVP PRS 1 vymezuje závazný obsah všeobecného a odborného vzdělávání a požadované výsledky vzdělávání jednotlivých vzdělávacích oblastí. Obsah vzdělávání je uveden formou předpokládaných výsledků vzdělávání a jim odpovídajícího učiva. Strukturován je podle vzdělávacích oblastí a vzdělávacích okruhů integrujících jak teoretické, tak praktické vzdělávání.“ (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online] s. 15)

Vzdělávací obsah je rozčleněn do sedmi vzdělávacích oblastí, kdy platí každá vzdělávací oblast je tvořena jedním vzdělávacím okruhem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími okruhy, ze kterých jsou tvořeny předměty v rámci ŠVP.

- **Jazyková komunikace** (Jazyková komunikace);
- **Matematika** (Matematika);
- **Informační a komunikační technologie** (Informační a komunikační technologie);
- **Člověk a společnost** (Společenskovední základy);
- **Umění a kultura** (Výtvarná výchova, Hudebně pohybová výchova, Dramatická výchova);

- **Člověk a zdraví** (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova);
- **Odborné činnosti** (Rodinná výchova, Práce v domácnosti, odborné okruhy podle profílace školy).

Každá vzdělávací oblast obsahuje:

- **charakteristiku vzdělávací oblasti**

Charakterizuje postavení a význam vzdělávací oblasti a její návaznost na již absolvované vzdělávací oblasti v povinné školní docházce.

- **cílové zaměření vzdělávací oblasti**

Cílové zaměření oblasti charakterizuje jak konkrétní vzdělávací oblast, tak i její okruhy, které přispívají k rozvoji klíčových kompetencí žáka. Na cílové zaměření všech vzdělávacích oblastí musí škola brát ohledy při tvoření výchovných a vzdělávacích strategií, které jsou konkretizovány v učebních osnovách jednotlivého vyučovacího předmětu ve ŠVP. Jsou to vlastní postupy pedagogů, které jsou jejich praxí ověřeny a vedou k cílenému rozvoji klíčových kompetencí jednotlivých žáků.

- **vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu**

Vzdělávací okruhy všeobecného vzdělávání určují základní požadavky s ohledem na stupeň vzdělání. Můžeme to vnímat jako sjednocený celek výsledků a učiva, které je doporučeno. Vzdělávací okruhy odborného vzdělávání určují základní potřeby na odborné vzdělání.

- **výsledky vzdělávání a učivo**

Výsledky vzdělávání blíže konkretizují, jakou úroveň osvojení učiva mají získat absolventi vzdělávání v praktické škole jednoleté. Jsou definovány jako soubor činností a dovedností, které by si v rámci studia měl žák osvojit a prokázat v praxi. Výsledky vzdělávání jsou stanoveny jednotně pro všechny žáky, ale je každopádně jasné, že kvalita nabytí závisí na vzdělávacích předpokladech a schopnostech jednotlivého žáka.

„Výsledky vzdělávání vyjadřují cílové dovednosti žáků, k nimž má výuka směřovat, kterými by škola měla žáka vybavit, ale nemůže zaručit jejich plné osvojení a uplatňování v praxi.“ (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online] s.15)

„Škola rozpracuje ve ŠVP výsledky vzdělávání a obsah vzdělávání stanovený v RVP PRS 1 s ohledem na požadavky nebo možnosti trhu práce, možnosti školy, zájem a studijní předpoklady žáků k získání odborných kompetencí v určité oblasti odborných činností. Získané kompetence jsou prakticky zaměřené a využitelné v běžném životě. Jsou formulovány aproximativně, neboť

často není možné předem předvídat, co bude žák schopen zvládnout, aby byl daný výstup ověřitelný. Každý žák dosahuje výsledků vzdělávání v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.“ (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online] s.15)

3.6.1.6 Průřezová témata

*„Průřezová témata tvoří významnou a nedílnou součást vzdělávání v praktické škole. Jsou důležitým formativním prvkem, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají dále rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Zařazení průřezových témat je důležité pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, protože mají silný výchovný aspekt a pomohou v osobním a charakterovém rozvoji žáků. Obsahová náplň průřezových témat byla přizpůsobena schopnostem a možnostem žáků vzdělávaných v praktické škole jednoleté a navazuje na průřezová témata v základním vzdělávání. Svým výchovným zaměřením a obsahem se promítají do vzdělávacích oblastí a pomáhají je doplňovat a propojovat. Z uvedených průřezových témat škola do vzdělávání žáků **vybere a zařadí minimálně dvě**, která budou korespondovat se vzdělávacím obsahem vzdělávacích oblastí a oborů RVP PRS 1.“* (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online] s. 34)

Tematické celky, které jsou součástí rámcového vzdělávacího programu pro školy praktické jednoleté, má škola povinnost začlenit do svého ŠVP. Výběr témat je zcela volný a záleží na škole, jak bude téma realizovat s ohledem na vzdělávací potřeby žáků a jejich reálných schopností a možnosti školy.

V edukačním procesu praktické školy jednoleté jsou vytyčena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Člověk a životní prostředí
- Mediální výchova
- Člověk a svět práce (RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání), [online])

3.7 Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola dvouletá

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR dne 25. května 2010 schválilo RVP pro střední vzdělávání Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola dvouletá –

RVP PRŠ 2. Výuka podle tohoto programu byla zahájena v praktických školách v 1. ročníku od 1. září 2012

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola dvouletá dává možnost získat střední vzdělání žákům se středně těžkým stupněm mentálního postižení, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, které jim znemožňuje vzdělávání na jiném typu střední školy. (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online], s.34)

Specifické principy Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání praktická škola dvouletá (dále jen RVP PRŠ 2)

RVP PRŠ 2:

- svým obsahem pokračuje již na Rámcový vzdělávací program ZV a na RVP ZŠS;
- charakterizuje stupeň klíčových schopností, které by měli mít absolventi praktické školy dvouleté po ukončení studia;
- vytyčuje výsledky edukačního procesu na stupni, který by si žáci tohoto oboru měli osvojit během studia;
- s ohledem na součást středního vzdělávání implementuje průřezová témata;
- dovoluje poskytování speciálně pedagogických metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání a rozsah podpůrných opatření, které jsou klíčovými prostředky pro žáky při dosahování výsledků, odpovídajících jejich možnostem;
- určuje bazální edukační úroveň pro absolventy svého oboru, na které musí škola brát zřetel při tvorbě ŠVP;
- poskytuje podporu při přípravě žáka na sociální a pracovní uplatnění a celoživotní vzdělávání;
- poskytuje možnost úpravy vzdělávacího obsahu pro vzdělávání žáků s mentálním postižením a souběžným dalším zdravotním postižením (RVP PRŠ II, 2009)

„RVP PRŠ 2 stanovuje cíle, formu, délku, obsah a výsledky vzdělávání (co by měl žák umět a být schopen na určité úrovni odpovídající jeho předpokladům prokázat) podle daného oboru vzdělání a zaměření školy. Učivo není cílem vzdělávání, ale prostředkem k dosažení požadovaných výsledků. Edukační proces je organizován tak, aby odpovídal psychickým i tělesným schopnostem žáků a respektoval jejich individuální zvláštnosti a specifické potřeby“. (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online], s.5)

3.7.1 Praktická škola dvouletá

Obor praktická škola dvouletá (dále PrŠ II) (78-62-C/02) je zřizován při základních školách dle §16 odst. 9 nebo na odborných učilištích.

Kód oboru:78-62-C/01

Kategorie vzdělání: Praktická škola

Skupina oboru: Obecně odborná příprava (Kód: 78)

Výstupní certifikát: vysvědčení

Způsob ukončení: závěrečná zkouška teoretická a praktická

Díky rámcovému vzdělávacímu programu pro obor vzdělání praktická škola dvouletá mohou získat střední vzdělání žáci se středně těžkým stupněm mentálního postižení, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, kvůli kterému jim nemůže být umožněno studium na jiném typu středních škol. Pro praktickou školu dvouletou platí vzdělávání žáku dle RVP PRŠ2. Hlavní podmínkou pro přijetí ke studiu tohoto oboru je ukončená povinná školní docházka žáka na základní škole, či škole zřízené dle paragrafu 16 odst. 9, v jiné třídě než v deváté základní školy nebo ze závažných zdravotních problémů, kterými žák trpí spolu s mentálním postižením a nemůže ve svém studiu pokračovat na jiné střední škole. Učivo praktické školy dvouleté navazuje již na získané vědomosti z předešlé povinné školní docházky a dále ho rozšiřuje a zdokonaluje.

Studiem tohoto oboru žák získává základní pracovní dovednosti, pracovní návyky a soubor každodenních základních činností. Edukační proces oboru praktická škola dvouletá je koncipován, tak aby respektoval individuality psychických, fyzických schopností a zároveň zohlednil veškeré specifické potřeby a individualitu žáka. V průběhu studia žák získává dle zaměření oboru základní soubor manuálních dovedností a odborného vzdělání, ze kterého následně vyplývá profesní uplatnitelnost osoby s mentálním postižením.

Normou pro vystudování oboru praktická škola dvouletá jsou dva roky, ale ředitel školy v případě potřeby může žákovi prodloužit dobu studia, nejvýše však o další dva roky poté je studium završeno závěrečnou zkouškou, která má dvě části; a to teoretickou ústní a praktickou dle zaměření studijního oboru. Po úspěšném vykonání závěrečné zkoušky absolvent získá vysvědčení o závěrečné zkoušce a úroveň středního vzdělání. Absolventi pak zpravidla získají uplatnění v oblasti služeb, výroby ve výrobních podnicích, v zemědělství, zdravotnictví či v sociální oblasti. (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky)

(dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online])

3.7.1.1 Pojetí středního vzdělávání

Na střední úrovni vzdělávání by mělo docházet k rozvoji již nabitých vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot získaných během základního vzdělávání, který je nezbytný pro osobní vývoj žáků. Praktická škola dvouletá poskytuje žákům přípravu na plnoprávní život, možnosti sociální integrace, přípravu na profesní a pracovní povinnosti. V praktické škole dvouleté jsou obsahy, formy a metody středního vzdělávání modifikovány tak aby vyhovovaly žákům se zdravotním a mentálním postižením. Edukační proces středního vzdělávání poskytuje žákům individuální získání vědomostí a dovedností potřebných k budoucímu výkonu jednoduchých manuálních činností jak v profesním, tak ale i osobním životě. Hlavním cílem je získání kladného vztahu k práci, rozvoj komunikačních schopností, rozvoj maximální možné míry samostatnosti a sociální integrace. (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online])

3.7.1.2 Cíle středního vzdělávání v praktické škole dvouleté

V cílech středního vzdělávání jsou ukotvené obecné požadavky na osobnostní a vzdělanostní rozvoj žáků a záměr školy. Jejich naplnění je velmi individuální, jelikož na průběh naplňování působí několik faktorů a to jsou; míra využívání podpůrných opatření žáků se zdravotním, mentálním postižením, jejich individuálních schopnostech, možnostech a míře s ohledem na stupeň postižení.

Důležitou součástí naplňování cílů, je žákům předat znalosti, které budou pro ně uplatnitelné v reálném životě a získání cenných základů pro celoživotní vzdělávání. Ve výsledku naplnění těchto cílů představuje lepší úroveň integrace žáků so společností. Škola individuálně ve svém ŠVP upraví výsledky, tak aby odpovídaly potřebám vzdělávaných žáků.

V praktické škole dvouleté se usiluje o naplnění těchto cílů:

- rozšiřovat a prohlubovat u žáků poznatky získané v základním vzdělávání;
- upevňovat a dále rozvíjet klíčové kompetence žáků, zkvalitnit jejich vědomosti, dovednosti a formovat jejich postoje;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů;
- vést žáky k využívání komunikativních dovedností (případně alternativních způsobů komunikace), používat účinnou a otevřenou komunikaci;

- rozvíjet tělesné, duševní a specifické schopnosti a dovednosti žáků;
- rozvíjet vnímavost, vztahy k lidem, prostředí, přírodě a směřovat je k jednání v souladu se strategií udržitelného rozvoje;
- formovat u žáků odpovědný postoj k plnění svých povinností a respektování stanovených pravidel;
- vést žáky k vytrvalému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci;
- vést žáky k osvojování poznatků a pracovních postupů a připravovat je k vykonávání pracovních činností, pro které byli připravováni pro uplatnění se na trhu práce (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online], s.9)

3.7.1.3 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou dle RVP PRŠ dvouleté takové souhrny vědomostí, postojů a dovedností, které žáci mohou dále uplatňovat v různých profesích a životních situacích. Napomáhají k přizpůsobování se žákům na nestálost prostředí, k usnadňování procesu celoživotního vzdělávání a maximální integraci osobnosti do společnosti. Edukační proces v praktické škole dvouleté dále rozvíjí již nabyté klíčové kompetence z povinné školní docházky a vytváří tak odborné kompetence dle zaměření přípravy.

Rozvoj klíčových kompetencí je závislý na osobnostní dispozici jedince, jeho fyzických předpokladů a musí respektovat jeho individuální zvláštnosti. V samotné výuce se klíčové kompetence neváží ke konkrétním vyučovacím předmětům, ale lze jejich rozvoj praktikovat v rámci všeobecného i odborného vzdělávání, v teoretické vyučování i v praktickém, ale nejsou vyloučeny i různé jiné aktivity vzdělávání, kterých se žák sám aktivně účastní.

U žáků jsou vytvářeny a rozvíjeny níže zmíněné klíčové kompetence:

- kompetence k učení,
- kompetence k řešení problémů,
- kompetence komunikativní,
- kompetence sociální a personální,
- kompetence občanské
- kompetence pracovní. (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online])

3.7.1.4 Odborné kompetence pro všechna zaměření školy

Ve středním stupni vzdělávání jsou výše zmíněné klíčové kompetence obohaceny o odborné kompetence, které nejsou uvedeny zvlášť, ale navzájem spolu korespondují a navzájem se doplňují. Veškerý vzdělávací obsah tak vede k jejich osvojení. Odborné kompetence se vztahují k charakteru výkonu pracovní činnosti, jsou tvořeny soubory odborných vědomostí a dovedností, postojů a hodnot vyžadovaných u žáka praktické školy dvouleté. Určené odborné kompetence by měly být dostupné žákům ve všech specifických zaměřeních.

- Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb
- Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online])

Odborné kompetence dle zaměření školy

Soubor odborných kompetencí, které jsou cíleny dle odborného zaměření školy, konkretizují způsobilost žáka k výkonu pracovní činnosti. Každá škola tyto odborné kompetence zpracuje do svého ŠVP dle svého praktického zaměření, kde by měly být projektovány požadavky regionu. Odborné kompetence dle zaměření školy by měly být na úrovni odpovídající možnostem a schopnostem jejich žáků tak, aby následně absolventi oboru byli kompetentní využívat nabytých manuálních schopností pro budoucí pracovní a osobní život. (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online])

3.7.1.5 Oblasti vzdělávání

„RVP PRS 2 vymezuje závazný obsah všeobecného a odborného vzdělávání a požadované výsledky vzdělávání. Obsah vzdělávání je strukturován podle vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů integrujících jak teoretické, tak praktické vzdělávání.“ (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online], s.13)

Vzdělávací obsah je rozčleněn do osmi vzdělávacích oblastí, kdy platí každá vzdělávací oblast je tvořena jedním vzdělávacím okruhem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími okruhy, ze kterých jsou tvořeny předměty v rámci ŠVP.

- **Jazyk a jazyková komunikace** (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk)
- **Matematika a její aplikace** (Matematika)
- **Informační a komunikační technologie** (Informační a komunikační technologie)
- **Člověk a společnost** (Základy společenských věd)

- **Člověk a příroda** (Základy přírodních věd)
- **Umění a kultura** (Hudební výchova, Výtvarná výchova, Dramatická výchova)
- **Člověk a zdraví** (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)
- **Odborné činnosti** (Rodinná výchova, Výživa a příprava pokrmů, odborné obory podle profilace školy)

Každá vzdělávací oblast obsahuje:

- **charakteristiku vzdělávací oblasti**

Charakterizuje postavení a význam vzdělávací oblasti a její návaznost na koncepci v přidružené vzdělávací oblasti.

- **cílové zaměření vzdělávací oblasti**

Cílové zaměření oblasti charakterizuje jak konkrétní vzdělávací oblast, tak i její okruhy, které přispívají k rozvoji klíčových kompetencí žáka. Na cílové zaměření všech vzdělávacích oblastí musí škola brát ohledy při tvoření výchovných a vzdělávacích strategií, které jsou konkretizovány v učebních osnovách jednotlivého vyučovacího předmětu ve ŠVP. Jsou to vlastní postupy pedagogů, které jsou jejich praxí ověřeny a vedou k cílenému rozvoji klíčových kompetencí jednotlivých žáků.

- **vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu**

Vzdělávací okruhy všeobecného vzdělávání určují základní požadavky s ohledem na stupeň vzdělání. Můžeme to vnímat jako sjednocený celek výsledků a učiva, které je doporučeno. Vzdělávací okruhy odborného vzdělávání určují základní potřeby na odborné vzdělání.

- **výsledky vzdělávání a učivo**

Výsledky vzdělávání blíže konkretizují, jakou úroveň osvojení učiva mají získat absolventi vzdělávání v praktické škole jednoleté. Jsou definovány jako soubor činností a dovedností, které by si v rámci studia měl žák osvojit a prokázat v praxi. Výsledky vzdělávání jsou stanoveny jednotně pro všechny žáky, ale je každopádně jasné, že kvalita nabytí závisí na vzdělávacích předpokladech a schopnostech jednotlivého žáka. (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online])

„Výsledky vzdělávání formulované v RVP PRS 2 jsou pro tvorbu ŠVP závazné a měl by k nim směřovat celý vzdělávací proces. Škola rozpracuje ve ŠVP výsledky vzdělávání a obsah vzdělávání stanovené v RVP PRS 2 s ohledem na požadavky trhu práce, možnosti školy a předpoklady žáků k získání odborných kompetencí v oblasti odborných činností.“ (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online], s.13)

„Vyučovací předmět může převzít celý vzdělávací obsah jednoho oboru vymezeného v RVP PRŠ 2, ale může být také rozdělen mezi více vyučovacích předmětů nebo je možné vzdělávací obsah více oborů spojovat (integrovat) do jednoho předmětu. Ve ŠVP je také možné integrovat tematické celky a témata různých vzdělávacích oborů tak, aby byly maximálně podpořeny mezioborové (mezipředmětové) vztahy. Pokud škola využije této možnosti, musí integrace vzdělávacího obsahu ve ŠVP cíleně směřovat k rozvíjení schopnosti žáků vzájemně propojovat nabyté vědomosti a dovednosti.“ (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online], s.14)

3.7.1.6. Průřezová témata

Průřezová témata předvádějí okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou a velmi významnou součástí vzdělávání v praktické škole. Jsou klíčovým prvkem, protože vytvářejí příležitosti k individuálnímu uplatnění absolventů i pro spolupráci a napomáhají k rozvoji osobnosti žáka v hodnotové oblasti a oblasti postojů.

Obsah průřezových témat byl přizpůsoben schopnostem a možnostem žáků vzdělávaných v PRŠ dvouleté a pokračuje v návaznosti na průřezová témata zařazená v průběhu povinné školní docházky. Z níže uvedených průřezových témat škola do edukačního procesu vybere a zařadí minimálně tři, která budou v souladu se vzdělávacím obsahem vzdělávacích oblastí a okruhů rámcového vzdělávacího programu praktické školy dvouleté.

Tematické celky uvedených průřezových témat prostupují skrze všechny vzdělávací oblasti a napomáhají k propojení vzdělávacích obsahů jednotlivých vzdělávacích okruhů. Vedou tak k celkové komplexnosti vzdělávání a kladně působí na proces utváření a rozvoje klíčových kompetencí žáků realizovaných přímo ve škole ale i v prostředí mimo školním.

Ve vzdělávání v praktické škole dvouleté jsou vymezena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova
- Mediální výchova
- Výchova k práci a zaměstnanosti (RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online])

4 Možnosti zaměstnávání žáků s MP

V této kapitole bychom chtěli čtenáři přiblížit možnosti pracovního uplatnění osob s mentálním postižením na aktuálním trhu práce. K zamyšlení nám budou stávající RVP pro školy praktické jednoleté i dvouleté s myšlenkou, zda reagují na aktuální potřebnost trhu práce a nynější zaměstnávání osob s mentálním postižením. Vznik RVP se datuje k roku 2009, kdy z našeho pohledu byly zcela jiné podmínky na trhu práce. Momentálně vnímáme nové požadavky na osoby s mentálním postižením, pozorujeme zánik pracovních míst a například i vznik zcela nových pracovních pozic.

Práce a mít možnost pracovat má v našich životech nekompromisně velmi důležité postavení, proto právo na práci je zakotveným lidským právem v Listině základních práv a svobod. Zmíněné právo je pro všechny stejné, ale bohužel vnímáme fakt, že stejnou příležitost pro získání vhodného zaměstnání však nemají všichni občané stejnou.

Výjimečným a občas komplikovaným mezníkem v životě každého mladého dospělého člověka je zakončení studia a přechod do pracovního života. Tento mezník může být o to více složitější pro osoby s mentálním postižením či jiným postižením. Tyto osoby se mnohem více setkávají při hledání vhodného zaměstnání s předsudky, nadměrným ochranným přístupem či např. odporu vůči jejich osobě. Všechny tyto faktory ovlivní přístup k pracovnímu místu a pracovním povinnostem této osoby. (Pipeková, 2011)

Lečbych (2006) se domnívá, že ochotněji přijímají zaměstnavatelé, kteří již mají pozitivní zkušenosti se zaměstnanci s postižením. (Lečbych, 2006)

Dle Slowíka má samotná práce a pracovní uplatnění obrovský význam pro osoby se zdravotním postižením. Práce těmto osobám zajišťuje samostatnost a nezávislost, kdy se jim zvyšuje pocit plnohodnotnosti a sociální sebevědomí, ale není pro ně přirozenou potřebou. (Slowik, 2007)

Pro osoby s mentálním postižením práce představuje sociální svobodu. Díky práci tyto osoby získají nové sociální kontakty, zvýší se jejich přirozené sebevědomí a sebeúcta. Tímto vzniká přirozená integrace osob s postižením do intaktní společnosti, zdokonalování a schopnost využívat vlastní schopnosti a také nepostradatelnou roli dospělého člověka. (Valenta, Müller, 2003).

Novosad definuje práci jako: „*Smysluplnou tělesnou a duševní aktivitu vedoucí k určitému, předem zřejmému, cíli a k vytváření hodnot, které mají význam pro jedince i*

společnost.“ (Novosad 2009, s. 45)

4.1 Uplatnitelnost na trhu práce

Za osobu se zdravotním postižením se dle novely zákona o zaměstnanosti považují fyzické osoby v prvním, druhém či třetím stupni invalidity uznány orgánem sociálního zabezpečení. Dále dle § 67 zákona č. 367/2011 Sb. se za fyzické osoby se zdravotním postižením v prvním či druhém stupni invalidity považují i osoby, které jsou orgánem soc. zabezpečení uznány již plně validními po celých dvanáct měsíců ode dne posouzení. (§ 67 zákona č. 367/2011 Sb. in: Sbíрка zákonů)

„Jedinec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Pokud pracovní schopnost jedince poklesla nejméně o 35 % avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. U invalidity druhého stupně pracovní schopnost jedince poklesla nejméně o 50%, avšak nejvíce o 69% a o invaliditu třetího stupně se jedná, pokud pracovní schopnost poklesla nejméně o 70%. (§ 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, in: Sbíрка zákonů)

Zdravotně znevýhodněné osoby dokládají skutečnost o své plné či částečné invaliditě za pomoci rozhodnutí úřadu práce. ÚP si vnitřně vede registr právě těchto osob, u kterých jsou poskytovány služby dle zákona. (Osoby zdravotně znevýhodněné - Česká správa sociálního zabezpečení, © 2021,[online]).

Osoby se zdravotním postižením a znevýhodněním a jejich zaměstnávání je řízeno dle zákona č.435/2004 Sb a vyhlášky 518/2004 Sb. V tomto zákoně je pro osoby se zdravotním postižením klíčová část III. §67–84, kde jsou popsány veškeré povinnosti zaměstnavatele vůči osobě zaměstnané a vůči státu, jsou zde i popsány podmínky za jakých je vůbec možné zaměstnávat osoby se zdravotním postižením. Osoby se zdravotním postižením dále pak potřebují zvýšenou ochranu na trhu práce, která je definována v §67odst. 1 sb. Švarcová uvádí: *„Získané naše i zahraniční zkušenosti ukazují, že lidé s mentálním postižením mohou být nejen úspěšně zapojeni do nejrůznějších forem pracovních činností, ale mohou vykonávat i poměrně náročné pracovní operace, které kromě teoretických i praktických znalostí a značné zručnosti vyžadují i velkou míru tvořivosti a estetického cítění“* (Švarcová, 1996, s.87)

4.2 Role úřadu práce při zaměstnávání osoby s MP

Zaměstnavatelé mají povinnost obsazovat volná pracovní místa osobami se zdravotním postižením (dále OZP), které vede v evidenci ÚP. Zaměstnavatelé mají nárok na příspěvek od ÚP, jestliže zaměstnávají více jak padesát procent zaměstnanců se zdravotním postižením. Úřady práce poskytují služby informačního charakteru a služby napomáhající k volbě povolání. Osoby se zdravotním postižením mohou využít profesní přípravu na budoucí uplatnění. ÚP má přístup k aktuálním seznamům pracovních míst pro OZP, k vedení evidence OZP, zastřešuje pracovní rehabilitaci a je kompetentní ke zřízení a spravování výcvikových středisek pro tyto osoby. (Pipeková, 2006)

4.2.1 Informační a poradenské středisko ÚP

Úkolem IPS je poskytování služeb pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami základních škol a středních škol jejich rodičům, absolventům či školským zařízením. Nabízí nejaktuálnější informace týkající se středních a vysokých škol, nabízených studijních a učebních oborech a informace za jakých přijímacích podmínek může být uchazeč přijatý. Dále IPS poskytuje poradenství v oblasti pracovního a profesního uplatnění, aktuálně volná pracovní místa a test profesní orientace. Klíčovou službou nabízenou pro OZP jsou možnosti rekvalifikace. Veškeré služby se poskytují bezplatně a IPS najdeme zřízené při každém ÚP (Poradenství a IPS, ÚP ČR, © 2021, [online])

4.3 Pracovní rehabilitace

Osoba se zdravotním postižením dle zákona č.435/2004 sb. může využít pracovní rehabilitaci. Pracovní rehabilitaci můžeme chápat jako kontinuální a dlouhodobou činnost, která se zaměřuje na získání a udržení si pracovního místa. Pracovní rehabilitace je ukotvena v zákoně o zaměstnanosti v § 69 až § 74 a dále je prováděna vyhláškou č. 518/2004 Sb. Pracovní rehabilitaci OZP zprostředkovává úřad práce v místě bydliště vzájemně s pracovními rehabilitačními středisky. Pracovní rehabilitaci může vykonávat jiná právnická či fyzická osoba.

Tato služba především zahrnuje poradenskou činnost ve volbě povolání nebo zaměstnání, teoretickou a praktickou přípravu pro výkon daného zaměstnání a specializované rekvalifikační kurzy. Financování pracovní rehabilitace je úřadem práce. Pokud OZP nepobírá starobní důchod, mzdu či dávky nemocenského pojištění, tak má nárok na podporu při rekvalifikaci. (§ 69 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, Vyhláška č. 518/2004

Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti in: Sbíрка zákonů)

Definovat pracovní rehabilitaci dle autorů Jesenského a Janiše můžeme jako *komplexní péči o osoby se speciálními potřebami směřující k získání či udržení vhodného pracovního uplatnění, popřípadě následné řešení problémů s ním souvisejících. Zahrnuje m. j. poradenství o volbě povolání, speciální přípravu pro povolání (kvalifikaci), rekvalifikaci a pomoc při vyhledávání pracovního uplatnění. Zajišťuje pracovněprávní ochranu*“ (Jesenský, Janiš, a kol., 2004, s. 87)

4.4 Pracovní místo pro osobu se zdravotním postižením

Osoba se zdravotním postižením může využít další možnosti podpory zaměstnání a uplatnit se na volném trhu práce nebo na chráněném trhu práce a to; pracovní místo pro OZP. Tato možnost je zřízená na základě písemné dohody úřadu práce a zaměstnavatelem na dobu 3 let. Na těchto místech je u OZP kladen důraz především na individuální přístup a zaměstnané osoby se zdravotním postižením zde naleznou respekt na jejich individuální potřeby a pracují podle svých možností a dovedností. Důležitou součástí je příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě. Tento příspěvek náleží zaměstnavateli za podmínky, že zaměstnává na chráněných pracovních místech 50 procent osob se zdravotním postižením z celkového počtu zaměstnaných osob.

Příspěvek je právně zakotvený § 78 odst. 2 pak stanoví: „*Příspěvkem jsou nahrazovány skutečně vynaložené prostředky na mzdy nebo platy v měsíční výši 75 % prostředků skutečně vynaložených na mzdy nebo platy na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se zdravotním postižením, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance, nejvýše však:*

- *13 600 Kč, jde-li o osobu se zdravotním postižením uznanou v některém ze stupňů invalidity, a*
- *5 000 Kč, jde-li o osobu zdravotně znevýhodněnou.*“ (Zákon o zaměstnanosti, Podnikatel.cz. Podnikatel.cz - největší server pro podnikatele v ČR [online])

Dle § 75 zaměstnavatel utvoří chráněné pracovní místo pro OZP po dohodě s ÚP na chráněném i otevřeném trhu práce. Ke zřízení tohoto místa získá zaměstnavatel nebo OZP samostatně výdělečně činná příspěvek, který pro OZP činí maximálně osminásobek, a pro osobu s těžším zdravotním postižením maximálně dvanásobek průměrné mzdy za první až třetí čtvrtletí

předchozího kalendářního roku. Zaměstnavatel má povinnost toto místo využít pouze k zaměstnání OZP a místo musí být využito minimálně po dobu tří let. (Slašťanová, Durajová, 2012)

Jako výhodu lze vnímat i fakt, že za podmínek, kdy zaměstnavatel zaměstnává OZP má snížený odvod daně z příjmu (dle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmu). Sleva na daní z příjmu se liší stupněm invalidity u OZP, která je zaměstnána. Třetí stupeň invalidity má slevu 60 000 Kč/rok u druhého a prvního stupně invalidity sleva činí 18 000 Kč/rok. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, in: Sbíрка zákonů)

4.5 Podporované zaměstnávání

Česká unie pro podporované zaměstnávání uvádí definici podporovaného zaměstnávání jako: „časově omezená služba určená lidem, kteří chtějí získat a udržet si placené zaměstnání v běžném pracovním prostředí. Jejich schopnosti získat a zachovat si zaměstnání jsou přitom z různých důvodů omezeny do té míry, že potřebují individuální osobní podporu poskytovanou před nástupem do práce i po něm“ (Vitáková a kol., 2005, s. 16).

Podporované zaměstnávání má za cíl spokojenost na obou stranách, a to na straně zaměstnavatele a na straně zaměstnance. Hlavním posláním této služby je získání stejných nebo podobných podmínek pro OZP na trhu práce. Zaměstnavatel díky této službě získává podporu při zaměstnávání OZP. S rozhodnutím vykonávat pracovní činnost jsou spojeny nejen práva, ale i povinnosti. Zaměstnavatel by tak měl požadovat pracovní výkon na takové úrovni, jaká byla smluvně ošetřena, ale také musí patřičně ocenit výkon zaměstnance na základě mzdy. Podmínky pro výkon dané práce by měli být adekvátně upraveny pro OZP a měly by odpovídat jejím individuálním potřebám. Služba podporovaného zaměstnávání napomáhá zaměstnanci OZP zúročit či uplatnit její již nabyté dovednosti a zkušenosti a snaží se tak vyhovět požadavkům zaměstnavatele. V tomto popsáném procesu je klíčová vnitřní motivace OZP, jelikož v konečném důsledku pouze na ní záleží, zda si pracovní místo udrží nebo ne. (Vitáková, 2005)

Lečbych uvádí „Filozofie podporovaného zaměstnávání směřuje k posílení odpovědnosti, rovným příležitostem pro všechny občany a možnostem přístupu ke všem společenským zdrojům, mezi které patří také vzdělání a zaměstnání v běžných podmínkách a v běžné populaci“ (Lečbych, 2006, s. 53)

4.6 Tranzitní program

Dle Krejčířové lze tranzitní program chápat jako: „V nejširším smyslu tranzitní program

představuje podporu a pomoc jakémukoliv člověku při přechodu z jednoho životního období do dalšího. Podpora se může uskutečňovat v přechodu ze školy do dalšího života a soustředit se na získání soběstačnosti v běžných denních činnostech, v bydlení, ve volném čase, dalším studiu a na celkový rozvoj samostatnosti“ (Krejčířová a kol., 2005. s. 36).

Tranzitní program dle Novákové můžeme definovat jako přechod z jedné životní etapy do následující. Hlavním cílem je získání plynulosti, dlouhodobosti a přehledu v nové etapě. (Nováková, 2005)

S tranzitním programem se můžeme setkat v rámci služeb podporovaného zaměstnávání pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a slouží ke kvalitnějšímu přestupu mezi školou a budoucí prací. Průběh této služby řídí agentury podporovaného zaměstnávání spolu se speciálními školami v rámci školských praxí přímo na půdě zaměstnání za doprovodu pracovního asistenta. (Krejčířová a kol., 2005)

Tranzitní program můžeme hledat mezi službou sociální rehabilitace a váže se k zákonu č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a zákonu č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Aktuálně se tranzitní program zavádí do školství díky projektu **Systémová podpora kariérového poradenství a tranzitních programů žáků se SVP pro ČR**

CZ.02.3.62/0.0/0.0/19_077/0016805 v jehož rámci se zpracovával i návrh na změnu RVP škol praktických jednoletých a dvouletých, které jsou obsahem řešení výzkumné části diplomové práce. Návrh na zapojení tranzitního programu bude do návrhu RVP zpracován po ověření tranzitního programu ve vybraných praktických školách, tedy v průběhu roku 2022.

4.7 Job club

Job cluby můžeme chápat jako skupinový program pro nezaměstnané. Tento poradenský program je určen k depistáži zaměstnání pro fyzické osoby na volném trhu práce.

Job cluby slouží pro osoby s postižením, které se díky této službě mohou setkávat mezi sebou a s lektorem za účelem sdílení nabytých zkušeností v oblasti zaměstnání. Tyto informace a zkušenosti pak osobám mohou sloužit k udržení a získání si zaměstnání. Job cluby mohou napomáhat např. k tvorbě životopisu, k nácviku pracovního pohovoru nebo k pochopení pracovní smlouvy. (Vítek, Vítková, 2010)

Praktická část

5 Popis výzkumu

Celkové pojetí RVP pro školy praktické jednoleté i dvouleté by mělo dle MŠMT ČR vést k rozvoji osobnosti, socializace, osvojení si pracovních návyků nezbytné pro zvýšení kvality života. Na Pedagogické fakultě UP v Olomouci vznikl projekt **Systémová podpora kariérového poradenství a tranzitních programů žáků se SVP pro ČR CZ.02.3.62/0.0/0.0/19_077/0016805**, který probíhá ve spolupráci s vybranými praktickými školami v rámci celé ČR. Součástí projektu je začlenění tranzitního programu do RVP praktických škol. Během tohoto procesu se tým rozhodl revidovat RVP pro praktické školy jednoleté i dvouleté, které nebyly revidovány od roku 2009, tato část představuje výzkumné šetření této diplomové práce.

S ohledem na rok vzniku obou RVP předpokládáme, že RVP neodpovídají aktuálním požadavkům pracovních míst, trhu práce a pracovního uplatnění absolventů.

Záměrem výzkumu je předložit MŠMT ČR návrh na jejich změnu, jelikož změna RVP praktické školy je šancí po dlouhé době navrhnout MŠMT ČR i další změny, které by mohly reagovat zejména na:

- Cílovou skupinu žáků aktuálně navštěvující Prš jednoleté a dvouleté
- Realnost původně vymezených cílů vzdělávání v těchto kurikulech

Tato aktivita by se neobešla bez spolupráce projektového týmu ve složení: prof. Mgr. PaedDr. Jana Michalíka Ph.D. (řešitel projektu), PaedDr. Pavlína Baslerové Ph.D. (metodičky projektu), Mgr. Kláry Geislerové (koordinátor ŠVP, ZŠ Štolcova, Brno) a Mgr. Petry Havránkové (p. učitelka Prš, Ibsenka Brno), zástupců 12 spolupracujících škol CTP a zúčastněných zástupců praktických škol jednoletých a dvouletých.

5.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem výzkumu diplomové práce bylo zjistit názory či postoje pedagogického terénu praktických škol v České republice na potřebnost změn ve stávajících rámcových vzdělávacích programech praktických škol jednoletých a dvouletých a zkonkretizovat v čem by právě tyto změny měly spočívat.

5.1.1 Dílčí cíle výzkumu

Dílčí cíle tohoto výzkumu představují:

- složení pracovní skupiny
- analýza současného stavu RVP pracovním týmem

- formulace a tvorba předvýzkumu
- tvorba připomínek zástupci CTP k jednotlivým položkám obsažených v RVP pro školy praktické jednoleté a dvouleté, které se jeví jako neaktuální nebo nefunkční
- následně bylo důležité vytipovat školy praktické a oslovit tak jejich zástupce a požádat je o spolupráci
 - spolupráce byla klíčová, jelikož se jedná o odborníky z praxe, tudíž předpokládáme, že se objektivně vyjádřili k daným segmentům a přispěli svým názorem k revizi
- samotný výzkum a jeho zpracování
- pro další práci s jednotlivými komentáři k RVP bylo důležité data zpracovat procentuálně, abychom jsme jednoznačně mohli určit procento shody či neshody
- posledním krokem, který již není součástí diplomové práce, bude předložit návrh revize MŠMT ČR

5.2 Fáze výzkumu a výzkumný vzorek

K naplnění výše popsaného výzkumného cíle, byl výzkum rozčleněn do tří základních vln. První vlna zahrnovala analýzu současných RVP, volbu techniky a přípravu komentářů do RVP s podporou pedagožek s dlouholetou zkušeností s výukou na PrŠ a s tvorbou RVP. Při tvorbě návrhů byl kladen důraz především na dva cíle:

- Navrhnout změny v cílové skupině žáků aktuálně navštěvující PrŠ jednoleté a dvouleté.
- Navrhnout změny v obsahu vzdělávání, tak aby odpovídaly reálným možnostem žáků, kteří se vzdělávají na PrŠ jednoletých a dvouletých.

Důležité je zmínit, že v návrhu změn ještě nebyl zakomponován tranzitní program jako zcela nový (a plánovaný) segment těchto RVP. Návrh na zapojení tranzitního programu bude do návrhu RVP zpracován po ověření tranzitního programu ve vybraných praktických školách, tedy v průběhu roku 2022.

Druhá vlna neboli pilotní výzkum či předvýzkum byl zaměřen na názor k navrhovaným změnám vedoucích a metodiků CTP centrum tranzitního programu (celkově tedy 12 zástupců škol), záměrem bylo zpracování připomínek, které se týkaly technických parametrů komentovaného RVP. Připomínkování pro RVP PrŠ jednoleté bylo ukončeno 15. listopadu 2020 a připomínkování RVP PrŠ dvouleté bylo ukončeno 30. listopadu 2020.

Seznam škol, na kterých byl realizován předvýzkum:

Kraj	Škola	Adresa školy
------	-------	--------------

Plzeňský	ZŠ a ZŠ speciální Rokycany	Čechova 40, 337 01 Rokycany
Středočeský	ZŠ a PŠ Benešov	Hodějovského 1654, 256 01 Benešov
Ústecký	ZŠ a PŠ Arkádie	U Nových Lázní 1286/9, 415 01 Teplice
Liberecký	SOŠ Liberec	Jablonecká 999, 460 06 Liberec 6
Jihočeský	MŠ, ZŠ a PŠ České Budějovice	Štítného 3, 370 01 České Budějovice
Královéhradecký	ZŠ, MŠ a PŠ Daneta	Nerudova 1180, 500 02 Hradec Králové
Pardubický	SMŠ, ZŠ a SŠ Pardubice	Do Nového 1131, 530 03 Pardubice
Olomoucký	SŠ, ZŠ a MŠ pro SP Olomouc, Kosmonautů 4	Kosmonautů 4, 779 00 Olomouc
Jihomoravský	MŠ, ZŠ a PŠ Ibsenka Brno	Ibsenova 1, 638 00 Brno
Zlínský	SŠ obchodu a gastronomie	Univerzitní 3015, 760 01 Zlín
Moravskoslezský	OU a PŠ Hlučín	Čs. Armády 336/4a, 748 01 Hlučín
Vysočina	ZŠ a PŠ Velké Meziříčí	Poštovní 1663/3, 594 01 Velké Meziříčí

Tabulka 1 Seznam škol zainteresovaných v pilotáži.

Třetí vlnou a zároveň poslední, která se týče výzkumu v diplomové práci, byl soubor navrhovaných změn v RVP PrŠ I a II rozeslán do všech praktických škol jednoletých a dvouletých na území České republiky za účelem připomínkování odborníků z praxe (níže v tabulce uvádíme počty oslovených škol, počet návratnosti a procento návratnosti). Odborníci z praxe se tak podíleli s pracovním týmem výzkumu na získání podkladů, které povedou ke smysluplné změně RVP praktických škol. Celkový seznam praktických škol ve výzkumu je obsažen v přílohách č. 2 a č.3. Celkový seznam zúčastněných škol je obsahem přílohy č. 4 a č. 5.

Typ školy	Termín	Počet oslovených škol	Návratnost počet	Návratnost v procentech
PrŠ jednoletá	20. 12. 2020	74	42	56,76%

PrŠ dvouletá	20. 1. 2021	116	49	42,24%
---------------------	-------------	-----	----	--------

Tabulka 2 Počty oslovených škol a návratnost.

Rozesláním materiálů odborníkům z terénu a následnou analýzou dat z praxe chtěl pracovní tým předejít tomu, aby nešlo o návrh změn, které nevychází z potřeb a reality praxe.

Pro tuto skupinu respondentů byly díky připomínkování ze stran spolupracujících praktických škol jednoletých a dvouletých v předvýzkumu vytvořeny „technicistní“ změny, ke kterým se již tito respondenti nemuseli vyjadřovat.

„Technicistní“ změny pro PrŠ jednoleté:

- schéma kurikulárních dokumentů na str. 7, které obsahuje již neexistující odkaz na RVP ZV-LMP,
- pojem RVP ZV-LMP vysvětlený v kapitole 11 (Slovník použitých pojmů) na str. 50,
- zmínku o krajských normativních Poznámkách k RVP na str. 40,
- změnu pojmu „oblastí“ na pojem „okruhy“ v popisu průřezových témat (pro zajištění souladu této terminologie s ostatními RVP),

„Technicistní“ změny pro PrŠ dvouleté:

- schéma kurikulárních dokumentů na s. 7, které obsahuje již neexistující odkaz na RVP ZV-LMP,
- pojem RVP ZV-LMP vysvětlený v kapitole 11 (Slovník použitých pojmů),
- zmínku o krajských normativních v Poznámkách k RVP,

Hlavním záměrem celého týmu bylo získat, co nejširší shodu na finálně předložených návrzích změn. U navržených změn, kde nedojde k většinové shodě (tudíž bude méně jak 75% shoda, procento shody si určil tým projektu) připomínkujících, budou následně konzultovány jednotlivě s cílem nalézt změnu, která bude vzdělávání této skupiny žáků skutečně ku prospěchu, tudíž nám vzniknou pracovní skupiny návrhů změn.

Harmonogram činností, které souvisí s návrhem změny RVP PrŠ jednoleté:

KDY	CO	KDO
	Přípravná fáze	Projektový tým
26. 10. – 15. 11. 2020	Připomínkování v CTP	CTP

15. 11. – 20. 11. 2020	Zpracování připomínek z CTP, finalizace dokumentu pro školy	Řídící tým
20. 11. – 20. 12. 2020	Připomínkování v terénu	Školy PrŠ jednoleté
Leden 2021	Zpracování připomínek z terénu, výběr témat, ke kterým bude třeba vyvolat další diskusi	Řídící tým
Jaro 2021	Diskuse nad tématy, které se ukážou v rámci připomínkování kontroverzní= Vytvoření pracovních skupin	V rámci CTP, v rámci skupin odborníků, které budou ustanoveny z řad zájemců

Tabulka 3 Harmonogram činností pro RVP PrŠ I.

Harmonogram činností, které souvisí s návrhem změny RVP PrŠ dvouleté:

KDY	CO	KDO
	Přípravná fáze	Projektový tým
8. 11. – 30. 11. 2020	Připomínkování v CTP	CTP
1. 12. – 7. 12. 2020	Zpracování připomínek z CTP, finalizace dokumentu pro školy	Řídící tým
10. 12. 2020–20.1. 2021	Připomínkování v terénu	Školy PrŠ dvouleté
Leden 2021	Zpracování připomínek z terénu, výběr témat, ke kterým bude třeba vyvolat další diskusi	Řídící tým
Jaro 2021	Diskuse nad tématy, které se ukážou v rámci připomínkování kontroverzní= Vytvoření pracovních skupin	V rámci CTP, v rámci skupin odborníků, které budou ustanoveny z řad zájemců

Tabulka 4 Harmonogram činností pro RVP PrŠ II.

5.3 Metodologie výzkumu

V této kapitole blíže popíšeme zvolenou metodologii výzkumu a zdůvodníme její výběr.

„Výzkum je systematický způsob řešení problémů, kterým se rozšiřují hranice vědomostí lidstva. Výzkumem se potvrzují či vyvracejí dosavadní poznatky, anebo se získávají nové poznatky.“ (Gavora, 2000, s. 29)

Pedagogický výzkum má dvě základní linie, a to kvantitativní výzkum a kvalitativní výzkum.

Tato diplomová práce využívá k interpretaci získaných dat kvalitu.

5.3.1 Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum můžeme definovat jako výzkum, v kterém k zjišťování a interpretaci výsledků nevyužíváme statistické metody nebo způsoby kvantifikace. Tento výzkum je charakteristický zkoumáním mezilidských vztahů, kvality života jako takové, individuálními a specifickými vzorci prožívání a chování za určitých podmínek.

„Práce kvalitativního výzkumníka je přirovnávána k činnosti detektiva. Výzkumník vyhledává a analyzuje jakékoliv informace, které přispívají k osvětlení výzkumných otázek, provádí deduktivní a induktivní závěry.“ (Hendl, 2005, str. 48)

Myšlenkou kvalitativního výzkumu je obsáhlý sběr dat, který nepotřebuje k analýze svých dat na počátku stanovit základní proměnné. Výjimku netvoří ani začáteční stanovení hypotéz a celý výzkum není závislý na předem někým vytvořenou teorii. Cílem kvalitativního výzkumu je do hloubky vyzkoumat obsáhle charakterizovaný jev a zjistit o něm maximální míru nových informací.

Idea kvalitativního výzkumu je velmi sekundární, až po získání potřebné kvantity dat, zkoumající pátrá po určitých pravidelnostech a stereotypech vyskytujících se v datech, vytváří určité závěry a vyhledává další podporu v dalších datech.

V kvalitativním výzkumu můžeme shledat určité nevýhody a těmi jsou; získané informace od respondenta nemusí obecně platit. Další jevíci se nevýhodou může být, že výzkum bude subjektivně zabarven dle pohledu výzkumníka. Obecným pravidlem pro kvalitativní výzkum je obsah různých údajů z různorodých zdrojů těmi jsou nejčastěji rozhovor a pozorování, postupy interpretační a analytické, které slouží k interpretaci výsledků. (Strauss, Corbinová, 1999)

„Termínem kvalitativní výzkum rozumíme jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace. Může to být výzkum týkající se života lidí, příběhů, chování, ale také chodu organizací, společenských hnutí nebo vzájemných vztahů.“ (Strauss, Corbinová, 1999, str. 10)

5.3.2 Evaluace

Hendl (2005) uvádí, že sociální intervence a opatření vedoucí ke zmírnění a odstranění sociálních problémů jsou předmětem evaluačního výzkumu. Evaluace hodnotí zároveň více programů a stránek intervencí a je zaměřena na praktickou, užitečnou stránku než na teoretické aspekty.

5.3.3 Evaluační případová studie

Švaříček (2007) ve své publikaci uvádí, že studie slouží k testování a rozvoji již dané teorie či tvoří nové teorie. Jednou z takových studií je například i evaluační případová studie, která má za cíl hodnotící analýzu celého případu nebo určitého zásahu, který je do celého případu vložený. Nejčastěji se s tímto typem studie můžeme setkat při evaluaci vzdělávacího programu.

Hlavním požadavkem, který je i prvním krokem k uskutečnění této případové studie je vytyčený a správně formulovaný výzkumný problém na který nasedá zvolený případ či případy. Klíčovým krokem pro úspěšný výzkum je právě správný výběr tohoto případu. I když případová studie ve většině případů používá výběr metod spadajících do kvantitativních výzkumů, tak ale svým charakterem a získáváním dat spadá tato studie do kvalitativního výzkumu. Z toho tedy vyplývá, že se nelze spolehnout na pouhý náhodný výběr výzkumného souboru. Ve všech případech se dle autora jedná o předem určenou volbu, která je nepostradatelná, aby námi zkoumaný objekt vlastnil charakteristické vlastnosti, které potřebujeme zkoumat. Důležitým faktorem pro výběr jsou výzkumné otázky a výzkumné cíle. (Švaříček, 2007)

5.3.4 Metody získávání kvalitativních dat

V této podkapitole popíšeme námi vybrané metody ve výzkumu a následně popíšeme důvod jejich využití.

Dokumenty a fyzická data

Analýzou dokumentů rozumíme kvalitativní metodu sběru dat, představující vyhledávání adekvátních souborů dokumentů, ze kterých následně budeme získávat informace o zkoumaném jevu. Tato metoda se dá kombinovat s různými jinými metodami získávání dat. Vhodnou kombinací se jeví například pozorování, rozhovor nebo ohnisková skupina. Vybádané dokumenty dále podrobujeme kvantitativní i kvalitativní analýze dat. (Nevoralová, 2012).

- V našem výzkumu se předmětem analýzy staly stávající RVP škol praktických jednoletých a dvouletých.

Komentované RVP pro školy praktické jednoleté a dvouleté

Pro získávání dat jsme zvolili metodu „komentovaného rámcového vzdělávacího programu pro školy praktické jednoleté a dvouleté“, kdy pracovní skupinou byly okomentovány RVP

PRŠ

-okomentovány byly pasáže, které jsou dle odborníků zastaralé, neplatné či respondenti vnímali, že by se pasáži měla věnovat pozornost a názor ostatních odborníků z praxe.

V předvýzkumu projektu s tímto materiálem byli seznámeni zástupci CTP (celkově 12), kdy výsledkem předvýzkumu bylo mimo jiné získání dat, ale i vznik „technicistních“ změn.

Úpravy na základě předvýzkumu (v CTP)

- a. Změna grafu systém kurikulárních dokumentů str. 7
- b. Odstranění pojmu „krajské normativy“ rámcový uč plán a jeho nahrazení pHmax v Poznámkách k rámcovému učebnímu plánu (str. 40 v RVP PrŠ1, str. 41 v RVP PrŠ2)
- c. Náhrada pojmu „oblasti“ za pojem „okruhy“ v průřezových tématech

Po okomentování RVP PRŠ v předvýzkumu byly tyto materiály zaslány do všech praktických škol jednoletých a dvouletých, kdy stejným způsobem, a to vyjadřováním vlastního názoru k navrhovaným změnám probíhal samotný výzkum.

- Tato metoda byla zvolena, jelikož projektový tým vnímal metodu jako jednu z nejlepších variant získání, co největší míry respondentů a získání tak fyzických dat od odborníků z praxe

5.4 Limity výzkumu

Při vzniku výzkumu jsme předpokládali jako u každé studie s možnými limity, kdy následné vyhodnocování našich dat probíhalo s ohledem na možnost vzniku těchto limitů.

- Limity vzniklé na straně výzkumníků, kdy mohlo dojít k nepochopení stejné myšlenky předkládané změny. Sběr dat probíhal elektronicky, tudíž potřebné zabezpečení správného pochopení a možná zpětná vazba neproběhla v daném okamžiku. Můžeme tedy předpokládat, že výsledky šetření mohla zkreslit jistá subjektivita názoru respondenta na navrhovanou změnu.
- Limity ze stran kvalifikace respondentů, jelikož si škola zvolila dle svého uvážení zástupce, který se zúčastnil výzkumného šetření, vnímáme limity na určité jinakosti a subjektivitu názoru ve kvalifikační funkci např. ředitel školy, školní speciální pedagog, pedagog či metodik prevence.
- Hlavním limitem, který lze předpokládat je i jistá koronavirová krize Covid19. V době, kdy výzkum probíhal, byla celosvětová pandemie Covid19, takže můžeme předpokládat nižší účast respondentů či celkové zahlcení respondentů on-line formou elektronického sběru dat.

5.5 Analýza výsledků výzkumu a interpretace dat

Cílem kapitoly je předložit námi získaná data a jejich následná interpretace. Jednotliví zástupci škol (respondenti) se k návrhům změn vyjadřovali následovně (viz tabulka), kdy mohli svou odpověď doplnit i komentářem. Pro větší přehlednost analýzy výsledků bylo provedeno seskupení jednotlivých komentářů návrhů změn RVP PrŠ I a II do skupin, které spolu souvisí.

S navrhovanou změnou souhlasíme	Odpovědi započítány jako souhlasné
Na změně netrvám, ale připouštím ji	
S navrhovanou změnou nesouhlasíme	Odpovědi započítány jako nesouhlasné

Tabulka 5 Možnosti vyjádření se ke komentářům.

- Pro přijetí navrhované změny byla přijata hladina souhlasných odpovědí více než 75%.
- Tam, kde je shoda na navrhované změně nižší, bude změna nadále diskutována ve pracovní skupině. Pracovní skupiny budou vytvořeny pro jednotlivá témata.
- V případě, že bude vyšší než 75% shoda na tom, že bude daný segment RVP přepracován, bude rovněž k tomuto problému stanovena pracovní skupina.

- 1) Prvním navrhovanou změnou, která byla respondentům předložena, je možnost **prodloužení délky studia.**

RVP PrŠ jednoletá:

Souhlasíte s návrhem na prodloužení vzdělávacího programu PrŠ bez možnosti jeho dalšího prodlužování (Změnit zásadně délku vzdělávání v tomto typu škol: prodloužit jednoletou PrŠ na dvouletou a dvouletou PrŠ na tříletou s tím, že by nebylo nadále možné prodlužovat docházku do konkrétní PrŠ díky doporučení tohoto podpůrného opatření či opakovaním ročníku z důvodu „propadnutí“)?

Z celkového počtu odpovědí (42) respondentů s navrhovanou změnou souhlasí 66% našich respondentů a 33% dotazovaných v šetření nesouhlasí. Tato otázka dle předem určeného kritéria bude dále zkoumána pracovní skupinou.

Souhlasí	66%
Nesouhlasí	33%

Tabulka 6 Odpovědi PrŠ I.

Následné komentáře, které doplnily šetření:

Ponechala bych Prš jednoletou, protože ne všichni žáci žádají o opakování, ale upravila bych jinak pravidla pro opakování ročníku.

Souhlasím. Varianta podle možnosti vzdělávání i žáků pouze s LMP: Praktická škola s dvouletým programem a dvěma úrovněmi výstupů (podobně jako u vzdělávání žáků s LMP v ZŠ – minimální úroveň očekávaných výstupů) s možností na doporučení ŠPZ prodloužení až o 2 roky. Někteří naši žáci pokračují po PrŠ dvouleté v učebním oboru kategorie E.

Ponechala bych Prš jednoletou, protože ne všichni žáci žádají o opakování, ale upravila bych jinak pravidla pro opakování ročníku.

Prodloužit dobu vzdělávání, ale zachovat možnost opakování ročníku.

Tabulka 7 Možnost prodloužení délky studia PrŠ I.

RVP PrŠ dvouletá:

Souhlasíte s návrhem na prodloužení vzdělávacího programu PrŠ bez možnosti jeho dalšího prodlužování (Změnit zásadně délku vzdělávání v tomto typu škol: prodloužit jednoletou PrŠ na dvouletou a dvouletou PrŠ na tříletou s tím, že by nebylo nadále možné prodlužovat docházku do konkrétní PrŠ díky doporučení tohoto podpůrného opatření či opakováním ročníku z důvodu „propadnutí“)?

Z celkového počtu zúčastněných respondentů (49) souhlasí s navrhovanou změnou 44% a dle výsledků výzkumu 56% dotazovaných nesouhlasí. Tato navrhovaná změna bude dále dle určených kritérií šetřená pracovní skupinou.

Souhlasí	44%
Nesouhlasí	56%

Tabulka 8 Odpovědi PrŠ II.

Následné komentáře, které doplnily šetření:

Souhlasím při zachování původního určení PrŠ dvouleté pro žáky se středně těžkým mentálním postižením, popř. s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením.

Souhlasím s navrhovanou variantou + možnost jednoho prodloužení v obou typech škol.

Souhlasím. Varianta podle možnosti vzdělávání i žáků pouze s LMP: Praktická škola s

dvouletým programem a dvěma úrovněmi výstupů (podobně jako u vzdělávání žáků s LMP v ZŠ – minimální úroveň očekávaných výstupů) s možností na doporučení ŠPZ prodloužení až o 2 roky. Někteří naši žáci pokračují po PrŠ dvouleté v učebním oboru kategorie E.

Souhlasíme s prodloužením PrŠ dvouleté na 3 roky s tím, aby byla možnost opakovat ročník (prodloužit docházku) v případě, že žák byl dlouhodobě nemocný, měl dlouhou pooperační absenci apod.

Oba typy, jednoletou i dvouletou změnit na tříletou Praktickou školu a zpracovat nové vzdělávací programy jako u ZŠ speciální.

Ponechat možnost opakovat ročník ze závažných důvodů.

Pro žáky se SMP možnost rozložit učivo do třech let, pro žáky s LMP ponechat stávající délku studia.

Prodloužení na tři roky, ale ponechat možnost prodloužení studia na návrh SPC, ze zdravotních důvodů atd.

Souhlasil bych pouze za předpokladu možnosti prodloužení o 1 rok u obou oborů.

Tabulka 9 Možnost prodloužení délky studia PrŠ II.

Pro následnou lepší přehlednost a orientaci v získaných datech je tabulka tvořená zleva číslem komentáře, stranou kde se kapitola v RVP PrŠ I a II nachází, jak zní původní text v kurikulárních dokumentech, přetransformovaný text, dále uvádíme procento shody, na kterém se podíleli odborníci z terénu a závěr. Dále vždy pod poslední tabulkou pro daný segment je doplněný celkový závěr.

Druhým návrhem k revizi RVP PrŠ I a II byla **cílová skupina žáků**, které se týká vzdělávání dle těchto rámcových vzdělávacích programů na školách praktických.

RVP PrŠ I:

Kom č.	Str. kap.	Původní text	Navrhovaný text	Procento shody	Závěr
1	Str. 5	Kteří končili základní vzdělávání v základní škole speciální podle vzdělávacího programu určeného pro tuto skupinu žáků	... kteří dosáhli stupně vzdělání: základy vzdělání, výjimečně i základního vzdělání, případně neukončili žádný stupeň vzdělání.	85,3%	PŘIJATO

		(Rámcový vzdělávací program pro základní školu speciální, Díl II), případně dobíhajícího Vzdělávacího programu pomocná škola a Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy.			
2	Str. 8	umožňuje modifikaci vzdělávacího obsahu pro vzdělávání žáků s mentálním postižením a souběžným dalším zdravotním postižením	... postižením včetně autismu	97,2%	PŘIJATO
4	Str. 9	Jsou funkčním článkem systému vzdělávání žáku se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, autismem a vícečetným postižením a dávají jim možnost získat střední vzdělání.	... žáků s mentálním postižením, autismem...	100%	PŘIJATO
6	Str. 9	základní vzdělávání na základní škole a z vážných zdravotních důvodů, které jsou v kombinaci s mentálním postižením, se nemohou	Navrhujeme vyřadit kombinaci MP – může jít o žáka s kombinací jiných těžkých postižení (např. hluchoslepota).	91,7%	PŘIJATO

vzdělávat na jiném typu školy.

39	Str. 43	Cílem vzdělávání v praktické škole jednoleté je získávání dovedností a znalostí, které rozvíjejí profesní zaměření žáků a jejich přípravu na samostatný život. RVP pro praktické školy stanoví podmínky pro vzdělávání žáků s mentálním postižením v kombinaci s jiným zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, vadami řeči a žáků s autismem.	... vadami řeči), v kombinaci zdravotních postižení bez mentálního postižení a žáků s autismem, jejichž závažná symptomatika neumožňuje jejich vzdělávání na jiném druhu škol	88,5%	PŘIJATO
-----------	------------	---	---	-------	---------

Tabulka 10 Cílová skupina žáků PrŠ I.

RVP PrŠ II:

Kom. Č.	Kom. Str.	Původní text	Navrhovaný text	Procento shody	Závěr
2	Str. 6	umožňuje modifikaci vzdělávacího obsahu pro vzdělávání žáků s mentálním postižením a souběžným dalším zdravotním postižením	... postižením včetně autismu.	98%	PŘIJATO

4	Str. 7	Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola dvouletá dává možnost získat střední vzdělání žákům se středně těžkým stupněm mentálního postižení, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, které jim znemožňuje vzdělávání na jiném typu střední školy.	... žákům s mentálním postižením, autismem a vícečetným postižením které jim...	91,49%	PŘIJATO
5	Str. 7	Praktická škola dvouletá je určena žákům se středně těžkým mentálním postižením, případně lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, kteří ukončili:	... žákům s mentálním postižením, autismem a vícečetným postižením kteří ukončili:	91,67%	PŘIJATO
7	Str. 7	základní vzdělání v základní škole a z vážných zdravotních důvodů, které jsou v kombinaci s mentálním postižením se nemohou vzdělávat na jiném typu školy	Navrhujeme odstranit a nenahrazovat.	91,67%	PŘIJATO
9	Str. 9	pojetí středního vzdělávání: Vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život a přípravu na výkon povolání nebo pracovní činnosti. Obsah, formy a metody středního vzdělávání jsou přizpůsobeny vzdělávání žáků se vzdělávání žáků s postižením	... vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření z důvodu existujícího zdravotního postižení	95,84%	PŘIJATO

67	Str. 44	RVP PRŠ 2 stanoví podmínky pro vzdělávání žáků především s mentálním postižením, mentálním postižením v kombinaci s jiným zdravotním postižením a žáků s autismem	... především s mentálním postižením, mentálním postižením v kombinaci s jiným zdravotním postižením včetně autismu a v kombinaci zdravotních postižení bez mentálního postižení, jejichž závažná symptomatika neumožňuje jejich vzdělávání na jiném druhu škol.	95,84%	PŘIJATO
----	---------	---	--	--------	---------

Tabulka 11 Cílová skupina žáku PrŠ II.

Závěr:

- Všechny navržené změny byly respondenty šetření na PrŠ jednoleté a PrŠ dvouleté přijaty, budou zapracovány do nového návrhu.
- 2) Další skupinou, která byla respondentům představena, a její jednotlivé komentáře v ní jsou **terminologická upřesnění v obecném textu.**

RVP PrŠ I:

Kom č.	Str. kap.	Původní text	Navrhovaný text	Procento shody	Závěr
3	Str. 8	Vzdělávací proces se přizpůsobuje úrovni psychických a fyzických schopností žáků. Vzhledem k variabilitě schopností, úrovni vědomostí a dovedností je nezbytné při vzdělávání respektovat pedagogické zásady, zásady přiměřenosti učiva a názornosti a	Navrhujeme změnit pořadí priorit vzdělávání: Ve vzdělávání je třeba respektovat individuální možnosti a potřeby žáků zohledňující variabilitu jejich schopností a za	97,2%	PŘIJATO

		uplatňovat individuální přístupy odpovídající osobnostním specifickým žáků za přispění podpůrných opatření.	přispění podpůrných opatření používat odpovídající pedagogické zásady.		
5	Str. 9	Podmínky pro přijetí ke vzdělávání v praktické škole	doplnit jednoleté	100%	PŘIJATO
7	Str. 11	Důraz je kladen především na vypěstování kladného vztahu k práci, na rozvoj komunikačních dovedností, výchovu ke zdravému životnímu stylu, dosažení maximální možné míry samostatnosti a posílení sociální integrace.	Navrhujeme změnit pořadí priorit: Cílem je dosáhnout u žáků maximální možné míry samostatnosti, rozvoje sociálně komunikačních dovedností, kladný vztah k práci, posílení sociální integrace a výchova ke zdravému životnímu stylu.	100%	PŘIJATO
8	str. 12	Rozvíjení klíčových kompetencí získaných v průběhu školní docházky musí vycházet z osobnostních dispozic, fyzických předpokladů žáků a musí důsledně a respektovat jejich individuální zvláštnosti.	... fyzických a kognitivních předpokladů...	100%	PŘIJATO
9	Str. 12	Rozvíjení klíčových kompetencí získaných v průběhu školní docházky musí vycházet z osobnostních dispozic fyzických předpokladů žáků a musí důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti	... zvláštnosti, možnosti a potřeby.	97,1%	PŘIJATO
10	Str.	V praktické škole jednoleté je	sociálně komunikačních	100%	PŘIJATO

	12	kladen důraz především na rozvíjení komunikačních dovedností a soběstačnosti v běžném životě.	dovedností.		
11	Str. 12	naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na něj reagovat	sdělení přiměřené náročnosti.	100%	PŘIJATO
18	Str. 15	, že kvalita jejich osvojení bude záviset také na učebních předpokladech a schopnostech každého žáka. Výsledky vzdělávání vyjadřují cílové dovednosti žáků, k nimž má výuka směřovat, kterými by škola měla žáka vybavit, ale nemůže zaručit jejich plné osvojení a uplatňování v praxi	že ... míra, hloubka a kvalita...	100%	PŘIJATO

Tabulka 12 Terminologická upřesnění v obecném textu PrŠ I.

RVP PrŠ II:

Kom č.	Str.	Původní text	Navrhovaný text	Procento shody	Závěr
1	Str. 6	RVP PRŠ 2: svým pojetím koncepčně navazuje na Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (RVP ZV-LMP) a na Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS);	... navazuje na RVP pro základní (RVP ZV) realizovaný s uplatněním minimální úrovně očekávaných výstupů a na RVP pro obor vzdělání základní škola..	100%	PŘIJATO

3	Str.	7 Edukační proces je organizován tak, aby odpovídal psychickým i tělesným schopnostem žáků a respektoval jejich individuální zvláštnosti a specifické potřeby	Ve vzdělávání je třeba respektovat individuální možnosti a potřeby žáků zohledňující variabilitu jejich schopností a za přispění podpůrných opatření používat odpovídající pedagogické zásady.	98%	PŘIJATO
6	Str.	7 Podmínky pro přijetí ke vzdělávání v praktické škole dvouleté: povinnou školní docházku v základní škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením;	... zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona	100%	PŘIJATO
8	Str.	8 Absolventi praktické školy dvouleté jsou připravováni pro jednoduché pracovní činnosti v oblasti služeb a výroby např. v sociálních a komunálních službách, ve zdravotnictví, ve výrobních podnicích, v zemědělství), případně k pokračování v dalším vzdělávání.	výroby na otevřeném či chráněném trhu práce (např. v...	97,88%	PŘIJATO
10	Str.	9 Pojetí a cíle středního vzdělávání: Vzdělávání v praktické škole dvouleté umožňuje žákům osvojení vědomostí a dovedností potřebných k výkonu konkrétních činností v různých profesních oblastech i v každodenním životě a získat základy odborného vzdělávání a manuálních dovedností v oboru podle zaměření přípravy.	... osvojení vědomostí, dovedností a návyků potřebných...	100%	PŘIJATO

11	Str. 9	Důraz je kladen především na vypěstování kladného vztahu k práci, na rozvoj komunikačních dovedností, výchovu ke zdravému životnímu stylu, dosažení maximální možné míry samostatnosti a posílení sociální integrace	Navrhujeme změnit pořadí priorit: cílem je dosáhnout u žáků maximální možné míry samostatnosti, rozvoje sociálně komunikačních dovedností, kladný vztah k práci, posílení sociální integrace a výchova ke zdravému životnímu	100%	PŘIJATO
12	Str. 9	Cíle středního vzdělávání: upevňovat a dále rozvíjet klíčové kompetence žáků, zkvalitnit jejich vědomosti, dovednosti a formovat jejich postoje;	... vědomosti, dovednosti a návyky a formovat...	100%	PŘIJATO
13	Str. 10	Rozvíjení klíčových kompetencí musí vycházet z osobnostních dispozic, fyzických předpokladů žáků	... fyzických a kognitivních předpokladů	97,92%	PŘIJATO
14	Str. 10	Rozvíjení klíčových kompetencí musí vycházet z osobnostních dispozic, fyzických předpokladů žáků a musí důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti	zvláštnosti, možnosti a potřeby	97,92%	PŘIJATO
25	Str. 13	Výsledky vzdělávání vyjadřují, jaké úrovni osvojení učiva by měli žáci na konci vzdělávání v praktické škole dvouleté v daném vzdělávacím oboru dosáhnout a na určité úrovni prokázat. Jsou stanoveny jednotně pro všechny žáky, je však zřejmé, že kvalita jejich osvojení bude záviset také	... že míra, hloubka a kvalita...	97,92%	PŘIJATO

na učebních předpokladech a schopnostech každého žáka a jejich plné osvojení a uplatňování v praxi škola nemůže zaručit. Každý žák dosahuje výsledků vzdělávání v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

26	Str. 14	Při tvorbě ŠVP školy rozpracují vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů tak, aby odpovídal konkrétním potřebám a schopnostem žáků. Rozčlení, doplní a rozpracují jej do vyučovacích předmětů. Další nebo náročnější výsledky vzdělávání a širší rozsah učiva si stanoví škola ve svém ŠVP (například vzhledem ke své profilaci).	... potřebám, možnostem a schopnostem	93,75%	PŘIJATO
63	Str. 29	Požadavky na zdravotní způsobilost zaměření praktické školy dvouleté se shodují s požadavky na zdravotní způsobilost v odpovídajících učebních oborech „E“	... učebních oborech kategorie E		PŘIJATO

Tabulka 13 Terminologická upřesnění v obecném textu PrŠ II.

Závěr:

- Všechny navržené změny byly respondenty šetření na PrŠ 1 a PrŠ 2 přijaty, budou zapracovány do nového návrhu.

3) Další skupinou pro předložené návrhy byla skupina týkající se **změny v popisu klíčových a odborných kompetencí.**

RVP PrŠ I:

- a) Změny v popisu klíčových a odborných kompetencí

Kom	KK	Původní text	Navrhovaný text	Procento	Závěr
-----	----	--------------	-----------------	----------	-------

č.				shody	
12	Str. 13	Kompetence sociální a personální	Doplnit novou položku: mít osvojeny dovednosti pro smysluplné trávení volného času.	94,4%	PŘIJATO
13	Str. 13	Kompetence sociální a personální	Doplnit novou položku: přiměřeně svým možnostem navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, respektovat druhé osoby.	100%	PŘIJATO
14	Str. 13	Dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy	Tuto odrážku přesunout do kompetence občanské.	97,3%	PŘIJATO
15	Str. 13	Kompetence sociální a personální	Doplnit novou položku: směřovat k takové úrovni rozvoje sociálního chování, které mu umožní jednoduchou spolupráci v rámci kolektivu.	100%	PŘIJATO
16	Str. 13	Kompetence občanské rozpoznat nevhodné a rizikové chování	Tuto položku přesunout do kompetence sociální a personální.	97,2%	PŘIJATO
17	Str. 13	Kompetence pracovní	Navrhujeme přepracovat celý popis této kompetence v souladu se skutečnými možnostmi	100%	PŘIJATO

žáků.

Tabulka 14 Změny v popisu klíčových a odborných kompetencí PrŠ I.

RVP PrŠ II:

Kom č.	KK str.	KK	Původní text	Navrhovaný text	Procento shody	Závěr
15	Str. 10	Kompetence k učení	Osvojit si poznatky obsažené ve vzdělávacím programu	Navrhujeme odstranit, nemá vazbu na kompetenci.	97,92%	PŘIJATO
16	Str. 10	Kompetence komunika-tivní	naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na ně reagovat	sdělení přiměřené náročnosti a adekvátně...	95,66%	PŘIJATO
17	Str. 11	Kompetence sociální a personální	Nová odrážka	Doplnit o novou odrážku: Mít osvojeny dovednosti pro smysluplné trávení volného času.	93,75%	PŘIJATO
18	Str. 11	Kompetence sociální a personální	Nová odrážka	Navrhujeme doplnit novou odrážku: Přiměřeně svým možnostem navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, respektovat druhé osoby.	95,84%	PŘIJATO
19	Str. 11	Kompetence sociální a personální	Nová odrážka	Navrhujeme doplnit novou odrážku: Směřovat k takové úrovni rozvoje sociálního chování, které mu umožní	95,84%	PŘIJATO

				jednoduchou spolupráci v rámci kolektivu		
20	Str. 11	Kompetence sociální a personální	dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy	Toto je kompetence občanská, navrhuje přесunout.	97,92%	PŘIJATO
21	Str. 11	Kompetence občanské	zvládat běžnou komunikaci s úřady	zvládat samostatně či za podpory druhé osoby běžnou..	100%	PŘIJATO
22	Str. 11	Kompetence občanské	rozpoznat nevhodné a rizikové chování, uvědomovat si jeho možné důsledky.	Toto je kompetence sociální a personální, navrhuje přесunout.	100%	PŘIJATO
23	Str. 11	Kompetence pracovní	znát možnosti využívání poradenských a zprostředkovatelských služeb	Toto je kompetence sociální a personální, navrhuje přесunout.	97,92%	PŘIJATO
24	Str. 12	Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb	Doplnit odrážku	Navrhujeme doplnit odrážku: Spolupracovat při dosahování stanovených úkolů	95,84%	PŘIJATO

Tabulka 15 změny v popisu klíčových a odborných kompetencí PrŠ II.

Závěr:

- K přepracování popisu klíčové kompetence „kompetence pracovní“ u obou RVP bude ustanovena pracovní skupina, jelikož došlo k vyšší shodě jak 75%.

4) Dále byly šetřeny návrhy týkající se **změn v obsahu vzdělávacích oblastí**, kdy šetření dopadlo následovně:

RVP PrŠ I:

Kom č.	Vzdělávací oblast	Původní text	Navrhovaný text	Procento shody	Závěr
19	Jazyková komunikace	Cílové zaměření vzdělávací oblasti Srozumitelnému vyjadřování	vyjadřování, v případě potřeby s využitím AAK.	100%	PŘIJATO
20	Jazyková komunikace	Výsledky vzdělávání	Celá kapitola Výsledky vzdělávání v oblasti jazykové komunikace je nereálná, a hlavně z hlediska potřeby nerelevantní. Navrhujeme změnit výsledky vzdělávání na základě široké diskuse s terénem. V případě této změny bude změněno i učivo náležející k této oblasti.	100%	PŘIJATO
21	Matematika	Osa souměrnosti	Navrhujeme odstranit	100%	PŘIJATO
22	Matematika	Poznat a určovat v prostoru geometrická tělesa	Navrhujeme změnit na: pracovat s geometrickými tvary a tělesy.	100%	PŘIJATO
23	Matematika	Používat pojmy bod, příčka, úsečka a její délka	Navrhujeme vyřadit	100%	PŘIJATO

24	Informační a komunikační technologie	Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:	Navrhujeme novou odrážku k odstavci: chápání rizik vyplývajících z nepřiměřeného množství času tráveného používáním ICT technologií a rizik souvisejících s využíváním sociálních sítí.	86,1%	PŘIJATO
25	Člověk a společnost	Poznat nejznámější jedovaté a léčivé rostliny	Navrhujeme nahradit: respektovat pravidla bezpečného chování ve vztahu k rostlinám (jedovaté, nejedlé a jedlé včetně hub) a zvířatům.	97,2%	PŘIJATO
26	Umění a kultura	Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa a poskytuje příležitost k seberealizaci a uvolnění napětí.	... napětí a umožňuje osvojit si vhodné dovednosti pro smysluplné trávení volného času.	97,2%	PŘIJATO
27	Umění a kultura	Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:	Navrhujeme doplnit o uvedené o: rozvíjení dovedností pro smysluplné trávení volného času.	94,5%	PŘIJATO

28	Umění a kultura Hudebně pohybová výchova	Rozpoznat výšku, sílu a délku tónu, tempo a rytmus skladby	vnímat a rozlišit výšku...	100%	PŘIJATO
29	Umění a kultura Dramatická výchova	Výsledky vzdělávání: ovládnout základní mluvní dovednosti a obohacovat slovní zásobu	... základní komunikační dovednosti...	100%	PŘIJATO
30	Umění a kultura Dramatická výchova	Výsledky vzdělávání: přirozeně jednat v jednoduchých rolích	... jednoduchých sociálních rolích...	97,2%	PŘIJATO
31	Umění a kultura Dramatická výchova	Výsledky vzdělávání: Spolupracovat ve skupině na tvorbě jevištní situace, navázat kontakt s druhými	Navržená změna priorit: navázat kontakt ve skupině a spolupracovat na tvorbě jevištní situace.	100%	PŘIJATO
32	Umění a kultura Dramatická výchova	Výsledky vzdělávání: Poznat základní divadelní druhy	Navrhujeme odstranit.	100%	PŘIJATO

33	Umění a kultura	Výsledky vzdělávání: Zvládat základní pravidla společenského chování při kulturních akcích	Navrhujeme doplnit: zvládat základní pravidla chování při kulturních akcích.	94,5%	přijato
34	Člověk a zdraví	Vzdělávací okruh Tělesná výchova umožňuje žákům aktivně poznávat, využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem, pohybovými možnostmi a případným postižením je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.	... seberealizaci a rozvíjí jejich dovednosti pro smysluplné trávení volného času.	94,5%	PŘIJATO

35	Člověk a zdraví Výchova ke zdraví	Výsledky vzdělávání: využívat osvojené relaxační a kompenzační techniky a sociální dovednosti k překonání únavy a regeneraci organismu	... organismu a vedoucí k smysluplnému trávení volného času	97,2%	PŘIJATO
36	Člověk a zdraví Tělesná výchova	Tělesná výchova	Celá vzdělávací oblast bude upravena ve spolupráci s odborníky z katedry aplikovaných pohybových aktivit FTK UP v Olomouci.	88%	PŘIJATO

Tabulka 16 Změny v obsahu vzdělávacích oblastí PrŠ I.

RVP PrŠ II:

Kom č.	Vzdělávací oblast	Původní text	Navrhovaný text	Procento shody	Závěr
27	Jazyk a jazyková komunikace	Vzdělávací oblast rozvíjí u žáků komunikativní funkce jazyka především osvojením a správným používáním ústní i písemné podoby spisovného jazyka a rozvíjení čtenářské gramotnosti	... osvojením rozvíjí sociálně komunikační dovednosti, používání spisovné podoby jazyka a čtenářskou gramotnost	100%	PŘIJATO
28	Jazyk a jazyková komunikace	Zahrnuje učivo zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností,	... smyslového, citového a sociálního vnímání...	97,92%	PŘIJATO

		čtení s porozuměním, práce s literárním textem, psaní a základy jednoduché konverzace v cizím jazyce.			
29	Jazyk a jazyková komunikace	Důraz je kladen hlavně na zvukovou podobu jazyka, v písemné formě jde o schopnost porozumění jednoduchému textu.	... textu (zejména nápisům a frázím)	95,84%	PŘIJATO
30	Jazyk a jazyková komunikace	Cílové zaměření vzdělávací oblasti Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:	Navrhujeme změnit pořadí jednotlivých odrážek tak, aby se napřed vztahovaly k ČJ a až pak k cizímu jazyku.	100%	PŘIJATO
31	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Navrhujeme kompletně změnit výsledky vzdělávání a učivo v této oblasti (na základě konsensu odborníků z praxe).	97,92%	PŘIJATO
32	Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk: porozumět jednoduchým textům a nápisům	... jednoduchým psaným frázím a nápisům	95,84%	PŘIJATO
33	Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk: Vést jednoduchý rozhovor	Odpovídat na jednoduché otázky	100%	PŘIJATO
34	Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk: práce se slovníkem, konverzační příručkou	práce s hlasovým jazykovým překladačem	97,92%	PŘIJATO
35	Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk: Orientovat se ve slovníku	Pracovat s jazykovým překladačem	97,92%	PŘIJATO

36	Matematika a její aplikace	Cíle zaměření vzdělávací oblasti: dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.	Navrhujeme odstranit, nemá vztah k matematice.	97,92%	PŘIJATO
37	Matematika a její aplikace	Matematika: vypočítat objemy a povrchy těles se zaměřením na využití v praxi	Navrhujeme odstranit, lze nahradit výpočtem obsahu rovinných útvarů.	100%	PŘIJATO
38	Informační a komunikační technologie	Cílové zaměření vzdělávací oblasti: Doplnění odrážek	Navrhujeme doplnit odrážky: <ul style="list-style-type: none"> • Využívání technologií k smysluplnému trávení volného času • Chápání rizik z nepřiměřeného času tráveného používáním ICT technologií a rizika sociálních sítí 	100%	PŘIJATO
39	Informační a komunikační technologie	Elektronická komunikace • e-mail, chatování	... chatování, sociální sítě	100%	PŘIJATO
40	Člověk a společnost	Základy společenských věd: zvládat běžnou komunikaci s úřady	... s úřady, v případě potřeby umět požádat o radu a pomoc	100%	PŘIJATO
41	Člověk a společnost	Základy společenských věd: orientovat se v působnosti orgánů a institucí sociální a zdravotní péče	Orientovat se v systému sociální a zdravotní péče	100%	PŘIJATO

42	Člověk a společnost	Základy společenských věd: využívat v krizových situacích služeb pomáhajících institucí	Seznámit se s pomáhajícími organizacemi, jejichž služby jsou v dosahu žáka	100%	PŘIJATO
43	Člověk a společnost	Základy společenských věd: vysvětlit práva a povinnosti občanů	Seznámit se s právy...	100%	PŘIJATO
44	Člověk a společnost	Základy společenských věd: uvést charakteristické znaky nestarších civilizací vyjmenovat jednotlivá historická období našeho státu, charakterizovat rozdíly jednotlivých historických etap novověku	Vyjmenovat jednotlivá historická období našeho státu	95,84%	PŘIJATO
45	Člověk a příroda	Základy přírodopisu: popsat základní stavbu těla rostlin	rostlin a základních tříd živočichů	93,62%	PŘIJATO
46	Člověk a příroda	Základy fyziky: změřit některé fyzikální veličiny vybraných látek a těles	Měřit délku, čas, objem a hmotnost v praktických úkolech	97,92%	PŘIJATO
47	Člověk a příroda	Základy fyziky: druhy látek a jejich základní fyzikální vlastnosti,	... vlastnosti (skupenství, přechody mezi skupenstvími)..	100%	PŘIJATO

48	Člověk a příroda	Základy fyziky: měřené veličiny	... měřené ZÁKLADNÍ veličiny	97,92%	PŘIJATO
49	Člověk a příroda	Základy fyziky: jednoduché stroje – využití v praxi	... stroje (páka, kladka a nakloněná rovina)	93,62%	PŘIJATO
50	Člověk a příroda	Základy fyziky: elektromagnetické a světelné děje	... děje (magnety a vzájemná interakce, magneticky aktivní materiály, vodivost zdroje el. Energie (baterie), elektrárny, nebezpečí el. Proudu, zdroje světla, stín, odraz)	89,59%	PŘIJATO
51	Člověk a příroda	Základy fyziky: zvukové děje – vlastnosti zvuku, škodlivost hluku	... děje – zdroje zvuku, ...	93,75%	PŘIJATO
52	Člověk a příroda	Základy chemie: rozlišit výchozí látky jednoduchých chemických reakcí <ul style="list-style-type: none"> • vyjmenovat produkty průmyslového zpracování ropy • popsat využitelnost anorganických sloučenin – oxidů, hydroxidů, kyselin a solí • využívat chemické látky v praxi s ohledem na životní prostředí a zdraví 	Navrhujeme přepracovat včetně odpovídajícího učiva.	100%	PŘIJATO

člověka

- znát pravidla bezpečného

zacházení s chemickými

výrobky

53	Člověk a příroda	Základy zeměpisu: objasnit důsledky pohybů Země	Seznámit se s důsledky...	100%	PŘIJATO
54	Člověk a příroda	Základy zeměpisu: ukázat na mapě státy EU a uvést postavení ČR v Evropě	... na mapě velké státy Evropy.	100%	PŘIJATO
55	Umění a kultura	Žáci si rozšiřují poznání prostřednictvím tvůrčích činností, které vycházejí z jednotlivých druhů umění a zaměřují se na tvorbu, vnímání a interpretaci, a to jak vlastní produkce, tak produkce ostatních, včetně uměleckých děl.	... děl. Seznamují se s možnostmi smysluplného trávení volného času.	97,92%	PŘIJATO
56	Umění a kultura	Cílové zaměření vzdělávací oblasti: Přidat odrážku	Přidat odrážku: Rozvíjení dovedností pro smysluplné trávení volného času	97,92%	PŘIJATO
57	Umění a kultura	Hudební výchova: Vokální a instrumentální činnosti zpívat písně v rozsahu přiměřeném individuálním schopnostem	interpretovat písně...	100%	PŘIJATO
58	Umění a kultura	Hudební výchova:	... relaxace a možnost trávení	95,84%	PŘIJATO

	kultura	Hudebně pohybové činnosti: využívat hudbu jako zdroj relaxace	volného času		
59	Umění a výchova	Dramatická výchova: uplatňovat kultivovaný mluvený a vhodný pohybový projev	Kultivovaně komunikovat a vhodně se ohybně projevat	100%	PŘIJATO
60	Člověk a zdraví Tělesná výchova	Ve shodě s věkem, případným postižením a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci	... seberealizaci a rozvíjí jejich dovednosti smysluplného trávení volného času	97,92%	PŘIJATO
61	Člověk a zdraví	Cíle vzdělávací oblasti: vnímání prožitků z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci.	... seberealizaci a rozvíjí jejich dovednosti smysluplného trávení volného času	94,84%	PŘIJATO
62	Člověk a jeho zdraví	Tělesná výchova:	Celý vzdělávací obor bude přepracován v spolupráci s kolegy z Fakulty tělesné kultury UP, kteří pracují na změně koncepce TV ve všech RVP.	93,75%	PŘIJATO
64	Odborné činnosti	Rodinná výchova: zdůvodnit funkci rodiny ve společnosti	znát funkci...	100%	PŘIJATO
65	Odborné činnosti	Výživa a příprava pokrmů Bezpečnost práce:	Navrhujeme změnit na znát zásady první pomoci a přivolat první	100%	PŘIJATO

poskytnout první pomoc pomoc.
při poranění

Tabulka 17 Změny v obsahu vzdělávacích oblastí PrŠ II.

Závěr: Dále bude řešeno prostřednictvím pracovních skupin:

- Výsledky vzdělávání v oblasti jazykové komunikace PrŠ I a PrŠ II, protože došlo k vyšší shodě jak 75%, proto bude ustanovena pracovní skupina.
- Vzdělávací oblast Tělesná výchova PrŠ I a PrŠ II, protože došlo k vyšší shodě jak 75%, proto bude ustanovena pracovní skupina.
- Vzdělávací obsah Člověk a příroda PrŠ II, protože došlo k vyšší shodě jak 75%, proto bude ustanovena pracovní skupina.

5) Další zkoumanou oblastí pro návrh revize byla oblast týkající se **změn v průřezových tématech.**

RVP PrŠ I:

Kom č.	PT	Původní text	Navrhovaný text	Procento shody	Závěr
37	Úvodní text	Z uvedených průřezových témat škola do vzdělávání žáků vybere a zařadí minimálně dvě, která budou korespondovat se vzdělávacím obsahem vzdělávacích oblastí a oborů RVP PRŠ 1.	... žáků zařadí vždy průřezové téma Člověk a svět práce. Z ostatních průřezových témat vybere minimálně jedno, které bude korespondovat...	78,3%	PŘIJATO
38	Výchova pro	Výchova pro vstup do světa práce	Navrhujeme přeformulovat obsah	80,6%	PŘIJATO

vstup do světa práce	celého průřezového tématu v reflexi na zapojení tranzitního programu do RVP PrŠ.
----------------------	--

Tabulka 18 Změny v průřezových tématech PrŠ I.

RVP PrŠ II:

Kom. č.	Průřezové téma	Původní text	Navrhovaný text	Procento shody	závěr
66	Úvodní text	Z uvedených průřezových témat do vzdělávání žáků vybere a zařadí minimálně tři, která budou korespondovat se vzdělávacím obsahem vzdělávacích oblastí a okruhů RVP PRŠ 2.	... škola zařadí do vzdělávání žáků průřezové téma Výchova k práci a zaměstnanosti a z dalších vybere minimálně dvě, které...	100%	PŘIJATO

Tabulka 19 Změny v průřezových tématech PrŠ II.

Závěr:

- Vše navrhované pedagogickým terénem přijato.

Celková sumarizace námi získaných výsledků:

- Většina návrhů byla pedagogickými odborníky z terénu přijata.
- Nedošlo k zamítnutí žádné navrhované změny.
- Následující oblasti vyžadují další řešení, kdy se šetřením budou zabývat pracovní skupiny (následující výsledky však nebudou obsahem této diplomové práce).

Pracovní skupina	Téma
------------------	------

1	Délka vzdělávání v PrŠ
2	Klíčová kompetence pracovní
3	Výsledky vzdělávání v oblasti jazykové komunikace PrŠ I a II

4	Obsah vzdělávací oblasti Tělesná výchova PrŠ I a II
5	Obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda PrŠ I
6	Průřezové téma: Člověk a svět práce PrŠ I a II

Tabulka 20 Pracovní skupiny pro další řešení návrhů změn.

5.6 Diskuse

V empirické části práce byl jasně stanoven cíl: zjistit názory či postoje pedagogického terénu praktických škol v České republice na potřebnost změn ve stávajících rámcových vzdělávacích programech praktických škol jednoletých a dvouletých a zkonkretizovat v čem by právě tyto změny měly spočívat. Následně s daty naložit tak, aby mohly být výsledky interpretovány jako návrh revize RVP škol praktických jednoletých a dvouletých pro MŠMT. Výzkumného šetření za použití komentovaného RVP pro školy praktické jednoleté se zúčastnilo 42 zástupců škol (celkový počet PrŠ I 74), návratnost tak byla 56,76%. V rámci výzkumného šetření pro RVP praktických škol dvouletých se zúčastnilo 49 zástupců (celkový počet PrŠ II 116), kdy v procentech je návratnost 42,24%. S ohledem na návratnost a vyplývající většinovou shodu ve výzkumném šetření musíme zmínit, že návrh revize RVP PrŠ I a II je velmi vítaným krokem ve vzdělávání žáku s mentálním postižením na praktických školách. Samozřejmě jsme ve výzkumu počítali s možnými limity, které mohly naše výsledky určitým způsobem zkreslit a musí se s ohledem na ně brát zřetel. Důležité je také zmínit, že i přes možné limity výzkumu stále šetření probíhalo mezi odborníky z praxe (pedagogický terén, který má dlouholetou zkušenost se stávajícími RVP PrŠ I a II). Předpokládáme, že právě tohle pozitivum výzkumnému šetření přidává na hodnotě, jelikož názor z pedagogického terénu je velmi ceněným prostředkem k analýze výsledků a nemělo by díky tomuto dojít k návrhu změn, které nevychází z potřeb a reality praxe. Důležitým ukazatelem je pro nás fakt, že žádná z navrhovaných změn nebyla zamítnuta. S ohledem na „metodologické úvahy“ je námi nastavené kritérium shody na minimální hodnotě 75% z pohledu metodologie velice tvrdé a téměř „absolutní“, takže u navrhovaných změn, kde máme naplněnou 75% hladinu shody, z našeho pohledu není téměř žádná potřeba diskuse. Kontroverzní a rozporuplný od ostatních na první pohled lišící se je návrh na možnost prodloužení délky studia, kdy v případě PrŠ I souhlasilo s navrhovanou změnou 66% respondentů a 33% dotazovaných nesouhlasilo. Stejná navrhovaná změna se týkala i PrŠ II, kde s návrhem souhlasilo 44% respondentů a 56% dotazovaných nesouhlasilo. Z šetření jasně vyplývá, že tato navrhovaná změna mezi dotazovanými vyvolává největší reakci a rozporuplnost, takže se projektový tým rozhodl, dále tento návrh změny prodiskutovat za pomoci pracovní skupiny. Výsledky návrhu na možnost prodloužení délky studia však nebudou zahrnuty v této diplomové práci.

Od roku 2009, kdy vznikly oba RVP PrŠ, došlo ke změně legislativy. Zásadní změny se týkaly financování škol a skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na které

stávající RVP PrŠ nereagují. Do očí bijící je v RVP PrŠ stále uvedená příloha vzdělávání žáků s LMP, která již v roce 2016 byla zrušena. RVP PrŠ I obsahuje pojem „oblasti“, našim návrhem je změna na pojem „okruhy“ v popisu průřezových témat, tuto změnu navrhuje pro zajištění souladu této terminologie s ostatními RVP. Dalšími změnami, které si z našeho pohledu RVP PrŠ zaslouží, jsou změny „*technologické*“, jelikož od roku 2009 došlo k jistému technologickému vývoji a vnímáme, že položky v RVP týkající se technologií neodpovídají aktuálním standardům. RVP počítá např. s prací se slovníky, kdy pro žáky těchto škol je mnohem dostupnější a jednodušší elektronické prostředí např. Google překladač či jiné online překladače. Dalším obdobným případem je návrh nové odrážky k odstavci v změnách v obsahu vzdělávacích oblastí: *Chápání rizik vyplývajících z nepřiměřeného množství času tráveného používáním ICT technologií a rizik souvisejících s využíváním sociálních sítí*, kdy od roku 2009 sociální sítě tvoří velikou část naší komunikace a pro absolventy praktických škol je bez kompromisně důležitá osvěta bezpečného chování na sociálních sítích. Taktéž bylo zjištěno, že dosavadní RVP PrŠ I nereaguje na možné způsoby alternativní a augmentativní komunikace (dále AAK), kdy v obsahu vzdělávacích oblastí je uvedeno, že se žák musí srozumitelně vyjadřovat, takže navrhuje změnu, aby měl žák možnost se vyjadřovat v případě potřeby s využitím AAK.

Zásadní slabinou RVP obou praktických škol je fakt, že se nepočítá s tranzitním programem, který je z našeho pohledu zásadní pro uplatnění absolventů po ukončení vzdělávání a klíčovým krokem k následnému správnému zvládnutí pracovních povinností. Obsahem diplomové práce však nebylo stanovit obsah tranzitního programu, ale připravit návrh změn obou RVP a následně ho představit pedagogickému terénu.

Z námi předložených výsledků empirické části jasně vyplývá, že stávající RVP PrŠ I a II nejsou aktuální a nereagují na nejnovější požadavky, které jsou kladeny na jejich absolventy. Zmíněné následně potvrzuje i analýza výzkumného šetření, kdy bylo zjištěno, že i některé položky v obou RVP jsou velmi zastaralé a již např. nevyužívané či nefunkční.

Hlavním cílem diplomové práce bylo zjistit názory či postoje pedagogického terénu praktických škol v České republice na potřebnost změn ve stávajících rámcových vzdělávacích programech praktických škol jednoletých a dvouletých a zkonkretizovat v čem by právě tyto změny měly spočívat, což dle výsledků výzkumného šetření můžeme potvrdit, protože k většinové shodě došlo. Vzhledem k získaným výsledkům šetření můžeme tvrdit, že je nezbytně nutná revize a vysoká míra potřeby a aktualizace změn rámcových vzdělávacích programů škol praktických jednoletých a dvouletých.

5.7 Závěr

Diplomová práce „*Návrh revize rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá*“ je směřována k zásadní otázce, zda dosavadní RVP PrŠ I a II z roku 2009 odpovídají aktuálním požadavkům pracovních míst, trhu práce a pracovního uplatnění absolventům. Charakteristika mentálního postižení, možnosti vzdělávání osob s mentálním postižením v ČR, rámcové vzdělávací programy a následně možnosti pracovního uplatnění osob s mentálním postižením jsou popsány v teoretické části diplomové práce. Tyto kapitoly hodnotíme jako velmi klíčové pro čtenáře práce k následnému pochopení významu výzkumu a nutnosti návrhu revize RVP PrŠ I a II pro MŠMT v empirické části.

Pro tvorbu praktické části byl zvolen kvalitativní přístup a metoda evaluace konkrétněji evaluační případová studie za využití dokumentů a fyzických dat a následně komentovaného RVP pro školy praktické jednoleté a dvouleté. Zmíněné prostředky byly zvolené za účelem získání názorů či postojů pedagogického terénu praktických škol v České republice na potřebnost změn ve stávajících rámcových vzdělávacích programech praktických škol jednoletých a dvouletých a zkonkretizovat v čem by právě tyto změny měly spočívat, což bylo předmětem a hlavním cílem celé diplomové práce a jednou z součástí projektu Systémová podpora kariérového poradenství a tranzitních programů žáků se SVP pro ČR

CZ.02.3.62/0.0/0.0/19_077/0016805, který usiluje o zařazení tranzitního programu do RVP PrŠ I a II. Další kapitolu tvořil popis výzkumného vzorku, fáze výzkumu, charakteristika výzkumného šetření a limity výzkumu. Nepostradatelným obsahem praktické části je kapitola, ve které jsou zpracované získané výsledky výzkumného šetření a jejich následná interpretace a vytvoření pracovních skupin. Celou empirickou část zakončila diskuse, která srovnává teoretická východiska s praktickými. S ohledem na výsledky výzkumného šetření můžeme potvrdit předem stanovený cíl práce a to, že došlo ke shodě v názorech odborníků z praxe na návrh změn určitých položek obsažených v RVP PrŠ I a II. Domníváme se, že výzkum potvrdil předpokládanou neaktuálnost nynějších RVP a dochází k naprosté shodě vedoucí k nutné revizi MŠMT ČR.

Doufáme, že tato práce splnila alespoň minimální očekávání čtenáře a přiblížila či naopak doplnila informace čtenáři týkající se výše zmíněné problematiky. Věříme, že se všem zainteresovaným osobám dostala odpověď na předem stanovený cíl a diplomová práce bude sloužit k

nabytí nových poznatků týkající se vzdělávání žáků s mentálním postižením na praktických školách jednoletých a dvouletých za stávajících rámcových vzdělávacích programů.

Seznam bibliografických citací

1. BARTOŇOVÁ, M., BAZALOVÁ, B., PIPEKOVÁ, J. *Psychopedie: texty k distančnímu vzdělávání*. 2. vyd. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-161-4.
2. BARTOŇOVÁ, M., PIPEKOVÁ, J., VÍTKOVÁ, M. *Strategie ve vzdělávání žáků s mentálním postižením v odborném učilišti a na praktické škole*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Brno: MSD, 2008. ISBN 978-80-7392-050-0.
3. BARTOŇOVÁ, M., Vítková, M. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami V.: Education of pupils with special educational needs V*. Brno: Paido, 2011. ISBN 978-80-210-5709-8.
4. BAZALOVÁ, B. *Psychopedie*. In PIPEKOVÁ, J. a kol. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido, 1998, 234 s. ISBN 80-85931-65-6.
5. BAZALOVÁ, B. *Psychopedie*. In PIPEKOVÁ, J. a kol. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 3., přepracované vydání. Brno: Paido, 2010, 393 s. ISBN 978-80-7315-198-0
6. DOLEJŠÍ, M. *K otázkám psychologie mentální retardace*. Praha: Avicenum, 1973
7. FRANIOK, P. *Vzdělávání osob s mentálním postižením: (inkluzivní vzdělávání s přihlédnutím k žákům s mentálním postižením)*. Vyd. 3., dopl. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2008. ISBN 978-80-7368-622-2.
8. GAVORA P.: *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno, 2000, s. 29
9. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
10. JESENSKÝ, J.; JANIŠ, K. a kol. *Malý slovník pomáhajících profesí*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004. 145 s. ISBN 80-7041-126-0.
11. KREJČÍŘOVÁ, O. a kol. *Problematika zaměstnávání občanů se zdravotním postižením*. 1. vyd. Praha: Rytmus, 2005. 87 s. ISBN 80-903598-1-7.
12. KŘÍŽKOVSKÁ, P. [et al.]. *Problematika edukace osob s mentálním postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. 87 s. ISBN 978-80-244-2975-5
13. LEČBYCH, M. *Psychologické aspekty podporovaného zaměstnávání u lidí s mentálním postižením*. Olomouc, 2006. Rigorózní práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta filozofická, Katedra psychologie.

14. NEVORALOVÁ, M. (2012). *Ohniskové skupiny jako evaluační nástroj*. Praha: Klinika adiktologie LF UK
15. NOVÁKOVÁ, H. *Tranzitní program pro mládež s tělesným a kombinovaným postižením*. Diplomová práce. Hradec Králové: PdF UHK, 2005. vedoucí diplomové práce Jiří Semrád
16. NOVOSAD, L. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-509-7.
17. PIPEKOVÁ, J. (ed.) *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Vyd. 2. rozšířené a přepracované. Brno: Paido, 2006. 404 s. ISBN 80-7315-120-0.
18. REGIONÁLNÍ ŠKOLSTVÍ: *velká novela školského zákona od ... ; Pedagogičtí pracovníci : redakční uzávěrka ..* Ostrava: Sagit, [2005?]-. ÚZ. ISBN 9788074882265.
19. ŘÍČEK, R. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách: pravidla hry / Roman Švaříček, Klára Šedřová a kol..* - Vyd. 1. - Praha: Portál, 2007. - 384 s. ISBN 978-80-7367-313-0
20. SLAŠŤANOVÁ, D., DURAJOVÁ, Z. *Zaměstnávání lidí s postižením a transformace sociálních služeb*. 1. vydání, Brno: Liga lidských práv, 2012, 90 s., ISBN 978-80-87414-08-8
21. SLOWIK, J., 2007. *Speciální pedagogika*. Praha: Grada. 160 s. ISBN 978-247- 1733-3.
22. STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu*. 1. vyd. Brno: Podané ruce, 1999. ISBN 80-85834-60-X.
23. SVOBODOVÁ, E., *Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-774-9.
24. ŠÍŠKA, J. 2005. *Mimořádná dospělost: edukace člověka s mentálním postižením v období dospělosti*. Praha: Karolinum. 100 s. ISBN 80-246-0992-4
25. ŠVARCOVÁ, I., *Příprava mládeže s těžším mentálním postižením k uplatnění na trhu práce*. 1. vyd. Praha: TECH-MARKET PRAHA, 1996. ISBN 80-90-21-34-4-8.
26. ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. Praha: Portál s. r. o., 2000, 178 s. ISBN 80-7178-506-7.
27. ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. Praha: Portál s.r.o., 2000, 187 s. ISBN 80-7178-821-X.

28. ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-060-7.
29. ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, I. *Mentální retardace: vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 4., přeprac. Praha: Portál, 2011. Speciální pedagogika. ISBN 978-80-7367- 889-0.
30. VÁGNEROVÁ, M., *Psychopatologie pro pomáhající profese / Marie Vágnerová*. Vyd. 3., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-802-3.
31. VÁGNEROVÁ, M., *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. přepracované a rozšířené vydání. Portál, Praha, 2004. ISBN – 807178-802-3.
32. VALENTA, M., MÜLLER, O. *Psychopedie*. Praha: Parta, 2003. ISBN 80-7320-039-2.
33. VALENTA, M. a kol. *Mentální postižení: v pedagogickém, psychologickém a sociálně-právním kontextu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012. 349 s. ISBN 978-80- 247-3829-1.
34. VALENTA, M., P. PETRÁŠ a kol. *Metodika práce se žákem s mentálním postižením*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2012, ISBN 978-80-244-3311-0
35. VITÁKOVÁ, P., (ed.). *Souhrnná metodika podporovaného zaměstnávání: projekt EQUAL - rozšíření metodiky, národní a evropská spolupráce*. Vyd. 1. Praha: Rytmus, 2005. ISBN 80-903598-0-9.
36. VÍTEK, J., VÍTKOVÁ, M. (2010). *Teorie a praxe v edukaci, intervenci, terapii a psychosociální podpoře jedinců se zdravotním postižením se zaměřením na neurologická onemocnění*. 1. vyd. Brno: Paido, ISBN 978-80-7315-210-9

Ostatní zdroje:

37. Vzdělávání dětí s mentálním postižením | *Šance Dětem. homepage* | Šance Dětem [online]. Copyright © [cit. 11.04.2021]. Dostupné z: <https://www.sancedetem.cz/vzdelavani-deti-s-mentalnim-postizenim>
38. Vzdělávací oblasti - DIGIFOLIO. Domů - DIGIFOLIO [online]. Dostupné z: https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10274&fbclid=IwAR06_S2C8tUOguopAWSOgJ0SOV7MYrEQv8AgFb9OaDsi3xIODc6DsPay_ck
39. 586/1992 Sb. Zákon o daních z příjmů. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 21.12.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>
40. Zákon o zaměstnanosti - ČÁST TŘETÍ - ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM - Podnikatel.cz. Podnikatel.cz - největší server pro podnikatele v

- ČR [online]. Copyright © 2007 [cit. 21.12.2020]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-435-2004-sb-o-zamestnanosti/f2610392/>
41. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz [online]. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Obory/1/6?NastavKraj=True#filtrForm>
42. Poradenství a IPS. Úřad práce ČR [online]. Copyright © [cit. 18.01.2021]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/poradenstvi-a-ips>
43. REVIZE RVP, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online]. Copyright © [cit. 11.04.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rrvp>
44. Zákon č. 561/2004 Sb., „o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)“ In: Sbírka zákonů. [online]. [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>
45. MŠMT. (2017). Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha: MŠMT. Dostupné z <https://rvp.cz/informace/dokumenty-rvp/rvp-pv>
46. MŠMT. Národní akční plán inkluzivního vzdělávání. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/socialni-programy/narodni-akcni-plan-inkluzivniho-vzdelavani>.
47. RVP PRS 1, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online]. Copyright © [cit. 26.04.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/file/152/>
48. Rámcové vzdělávací programy, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online]. Copyright © [cit. 16.04.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp>
49. RVP PRS 2, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online]. Copyright © [cit. 26.04.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/file/153>
50. Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální. 1. vydání. [online]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2008. 110 s. [cit. 2021-04-16]. Dostupné z WWW: <http://www.vuppraha.rvp.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVP-ZSS_kor-final.pdf>. ISBN 978-80-87000-25-0.

51. Průvodce upraveným RVP ZV od září 2016, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 11.04.2021]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/pruvodce-upravenym-rvp-zv-od-zari-2016>
52. RVP ZV 2021 s vyznačenými změnami, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online]. Copyright © [cit. 19.04.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/file/4982/>
53. Osoby zdravotně znevýhodněné - Česká správa sociálního zabezpečení. Úvod - Česká správa sociálního zabezpečení [online]. Copyright © [cit. 16.04.2021]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/osoby-zdravotne-znevychodnene>
54. Rámcový vzdělávací program, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 20.04.2021]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-1#otazka6>
55. 586/1992 Sb. Zákon o daních z příjmů. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 26.04.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>
56. 367/2011 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 26.04.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-367>
57. 155/1995 Sb. Zákon o důchodovém pojištění. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 26.04.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-155>
58. 518/2004 Sb. Vyhláška, kterou se provádí zákon o zaměstnanosti. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 26.04.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-518>

Seznam ilustrací

Obrázek 1 Systém kurikulárních dokumentů.	20
--	----

Seznam tabulek

Tabulka 1 Seznam škol zainteresovaných v pilotáži.	50
Tabulka 2 Počty oslovených škol a návratnost.	51
Tabulka 3 Harmonogram činností pro RVP PrŠ I.	52
Tabulka 4 Harmonogram činností pro RVP PrŠ II.	52
Tabulka 5 Možnosti vyjádření se ke komentářům.	56
Tabulka 6 Odpovědi PrŠ I.	57
Tabulka 7 Možnost prodloužení délky studia PrŠ I.	57
Tabulka 8 Odpovědi PrŠ II.	57
Tabulka 9 Možnost prodloužení délky studia PrŠ II.	58
Tabulka 10 Cílová skupina žáků PrŠ I.	60
Tabulka 11 Cílová skupina žáků PrŠ II.	62
Tabulka 12 Terminologická upřesnění v obecném textu PrŠ I.	64
Tabulka 13 Terminologická upřesnění v obecném textu PrŠ II.	67
Tabulka 14 Změny v popisu klíčových a odborných kompetencí PrŠ I.	69
Tabulka 15 změny v popisu klíčových a odborných kompetencí PrŠ II.	70
Tabulka 16 Změny v obsahu vzdělávacích oblastí PrŠ I.	75
Tabulka 17 Změny v obsahu vzdělávacích oblastí PrŠ II.	82
Tabulka 18 Změny v průřezových tématech PrŠ I.	83
Tabulka 19 Změny v průřezových tématech PrŠ II.	83
Tabulka 20 Pracovní skupiny pro další řešení návrhů změn.	84

Seznam zkratk

MP-	Mentální postižení
LMP-	Lehké mentální postižení
AKK-	Alternativní a augmentativní komunikace
ČR-	Česká republika
MŠMT-	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
ŠPP-	Školní poradenské pracoviště
MŠ-	Mateřská škola
MŠS-	Mateřská škola speciální
ZŠ-	Základní škola
ZŠS-	Základní škola speciální
SŠ-	Střední škola
RVP-	Rámcový vzdělávací program
SPC-	Speciálně pedagogické centrum
BOZP-	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ŠVP-	Školní vzdělávací program
SVP-	Speciální vzdělávací potřeby
PrŠ I-	Praktická škola jednoletá
PrŠ II-	Praktická škola dvouletá
OZP-	Osoba se zdravotním postižením
ÚP-	Úřad práce
IPS-	Informační a poradenské středisko

Seznam příloh

Příloha č. 1 Seznam dostupných skupin oborů a školních vzdělávacích programů v ČR.....	96
Příloha č. 2 Seznam praktických škol jednoletých v ČR.....	98
Příloha č. 3 Seznam praktických škol dvouletých v ČR.....	99
Příloha č. 4 Zúčastněné praktické školy jednoleté	101
Příloha č. 5 Zúčastněné praktické školy dvouleté	103

Příloha č. 1 Seznam dostupných skupin oborů a školních vzdělávacích programů v ČR*Strojírenství a strojírenská výroba*

- E 23-51-E/01 Strojírenské práce

Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika

- E 26-51-E/01 Elektrotechnické a strojně montážní práce

Technická chemie a chemie silikátů

- E 28-57-E/01 Keramická výroba
- E 28-63-E/01 Bižuterní výroba

Potravinářství a potravinářská chemie

- E 29-51-E/01 Potravinářská výroba
- E 29-51-E/02 Potravinářské práce

Textilní výroba a oděvnictví

- E 31-57-E/01 Textilní a oděvní výroba
- E 31-59-E/01 Šití oděvů
- E 31-59-E/02 Šití prádla

Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů

- E 32-41-E/01 Kožedělná výroba

Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů

- E 33-56-E/01 Truhlářská a čalounická výroba
- E 33-57-E/01 Dřevařská výroba
- E 33-58-E/01 Zpracovatel přírodních pletiv

Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie

- E 34-57-E/01 Knihařské práce

Stavebnictví, geodézie a kartografie

- E 36-51-E/01 Dlaždičské práce
- E 36-55-E/01 Klempířské práce ve stavebnictví

- *E 36-57-E/01 Malířské a natěračské práce*
- *E 36-59-E/01 Podlahářské práce*
- *E 36-62-E/01 Sklenářské práce*
- *E 36-64-E/01 Tesařské práce*
- *E 36-67-E/01 Zednické práce*
- *E 36-67-E/02 Stavební práce*
- *E 36-69-E/01 Pokrývačské práce*

Zemědělství a lesnictví

- *E 41-51-E/01 Zemědělské práce*
- *E 41-52-E/01 Zahradnické práce*
- *E 41-52-E/02 Zahradnická výroba*
- *E 41-55-E/01 Opravářské práce*
- *E 41-56-E/01 Lesnické práce*

Gastronomie, hotelnictví a turismus

- *E 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby*
- *E 65-51-E/02 Práce ve stravování*

Obchod

- *E 66-51-E/01 Prodavačské práce*

Osobní a provozní služby

- *E 69-54-E/01 Provozní služby*

Pedagogika, učitelství a sociální péče

E 75-41-E/01 Pečovatelské služby (Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz [online])

Příloha č. 2 Seznam praktických škol jednoletých v ČR

PRAKTICKÉ ŠKOLY JEDNOLETÉ		
Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola	Nové Město 228	Trhové Sviny
Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola při centru ARPIDA, MŠ, ZŠ a PrŠ	U Hvízdala 1402/9	České Budějovice
Mateřská škola, základní škola speciální a praktická škola Diakonie MŠ, ZŠ a PrŠ	Jarošovská 1125	Jindřichův Hradec
DD, MŠ, ZŠ a PrŠ, Písek, Šobrova 111	Mrázkova 700	Soběslav
Mateřská škola, základní škola a střední škola Daneta, s.r.o	Plánkova 430	Strakonice
Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola	Šobrova 111	Písek
Základní škola a Praktická škola	Nerudova 1180/28,	Hradec Králové
Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana	Hradecká 1231/11b	Hradec Králové
Základní škola a Praktická škola, Rychnov nad Kněžnou	Kladská 164	Broumov
Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola	Jiráskova 461	Náchod
Střední škola a Základní škola Sluneční	Kolowratská 485	Rychnov nad Kněžnou
Základní škola a Praktická škola, Jičín	Horská 160	Trutnov
Dětský domov, Základní škola speciální a Praktická škola, Jaroměř	Mládežnická 329	Hostinné
Odborné učiliště a Praktická škola Lipová-lázně	Soudná 12	Jičín
Střední škola, základní škola a mateřská škola JISTOTA, o. p. s.	Palackého 142, Jakubské Předmě	Jaroměř
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola prof. V. Vejvodského	Lipová-lázně 458,	Lipová-lázně
Střední škola a Základní škola DC 90, s. r. o.	Tetín 1506/1,	Prostějov
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Lipník nad Bečvou,	Tomkova 411/42	Olomouc
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Šumperk, Hanácká 3	Nedbalova 36/27	Olomouc
Základní škola a střední škola Pomněnka o. p. s.	Osecká 301/2	Lipník nad Bečvou
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Mohelnice, Masaryk	Hanácká 3	Šumperk
Střední škola, Základní škola a Dětský domov Zábřeh	Šumavská 1915/13	Šumperk
Základní škola a Praktická škola Havlíčkův Brod	Masarykova 434/4	Mohelnice
Základní škola a Praktická škola Chotěboř	Sušilova 1912/40	Zábřeh
Základní škola a Praktická škola Havlíčkův Brod	U Trojice 2104	Havlíčkův Brod
Základní škola a Praktická škola Chotěboř	Hradební 529,	Chotěboř
Základní škola speciální a Praktická škola Černovice	U Trojice 2104	Havlíčkův Brod
Základní škola a Praktická škola Moravské Budějovice, Dobrovského	Hradební 529,	Chotěboř
Základní škola a Praktická škola Velké Meziříčí	Dobešovská 1	Černovice
Základní škola a Praktická škola Velká Bíteš, příspěvková organizace	Dobrovského 11	Moravské Budějovice
Mateřská škola, základní škola a praktická škola Boskovice, příspěvková organizace	Poštovní 1663/3,	Velké Meziříčí
Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola	Tišnovská 116,	Velká Bíteš
Základní škola a praktická škola Hustopeče, příspěvková organizace	Štefanikova 1142/2	Boskovice
Základní škola a praktická škola Hodonín, náměstí B. Martinů, příspěvková organizace	Kopernikova 803/2	Brno
Mateřská škola, základní škola a střední škola Vyškov, příspěvková organizace	Šafaříkova 999/24,	Hustopeče
Mateřská škola, základní škola a praktická škola Znojmo, příspěvková organizace	nám. B. Martinů 2952/5, Hodonín	Hodonín
Střední škola F. D. Roosevelta Brno, příspěvková organizace	Sídlíště Osvobození 681/55	Vyškov
Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola	Horní Česká 247/15,	Znojmo
Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o. p. s.	Křížkova 1694/11	Brno
Střední škola a základní škola Žamberk	Ibsenova 114/1, Brno	Brno
Základní škola a Praktická škola Slavkov u Brna, příspěvková organizace	Malinovského 280, Slavkov u Brna	Slavkov u Brna
Základní škola speciální, praktická škola a dětský domov Vřesovice	Vřesovice 243	Vřesovice
Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o. p. s.	Komenského 432	Pardubice
Střední škola a základní škola Žamberk	Tyršova 214,	Žamberk

Základní škola a Praktická škola Kutná Hora, příspěvková organizace	Na Náměti 417,	Kutná Hora 1
Základní škola a Praktická škola, Český Brod, Žitomířská 1359	Žitomířská 1359,	Český Brod
Soukromá mateřská škola, základní škola a střední škola Slunce, o. s.	Hornická 410,	Stochov
Základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE Čáslav	Komenského náměstí 140/8	Čáslav
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace	Frant. Diepolda 1576,	Rakovník
Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Příbram	Pod Šachtami 335,	Příbram
MESIT střední škola, o. p. s.	Družstevní 818, Mařatice,	Uherské Hradiště
Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Zlín	Lazy VI 3695, 760 01	Zlín
Základní škola, Mateřská škola a Praktická škola Vsetín	Turkmenská 1612	Vsetín
Střední škola prof. Zdeňka Matějčka, Ostrava-Poruba, příspěvková organizace	17. listopadu 1123/70,	Ostrava-Poruba
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Karviná, příspěvková organizace	Komenského 614/2,	Karviná
Střední škola a Základní škola, Havířov-Šumbark, příspěvková organizace	Školní 601/2,	Havířov
Odborné učiliště a Praktická škola, Nový Jičín, příspěvková organizace	Sokolovská 487/45,	Nový Jičín
Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace	náměstí Slezského odboje 361/3	Opava
Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie	Frýdecká 691/34,	Český Těšín
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Třinec, Jablunkovská	Jablunkovská 241,	Třinec
Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie Krnov	SPC N 454/54,	Krnov
Střední škola řemesel Frýdek-Místek, příspěvková organizace	Pionýrů 2069, Místek	Frýdek-Místek
Základní škola a Odborná škola, Horšovský Týn, Nádražní 89	Nádražní 89,	Horšovský Týn
Střední škola živnostenská a Základní škola Planá	Kostelní 129	Planá
Základní škola a Praktická škola Jesenice, příspěvková organizace	Plzeňská 63,	Jesenice
Základní škola a Praktická škola Gabriely Pelechové, pobočný spolek	Vilémovská 192,	Dolní Poustevna
Speciální základní škola. Speciální mateřská škola a Praktická škola	Teplická 65.	Děčín

Speciální základní škola a Praktická škola, Česká Kamenice, Jakubská	Jakubské náměstí 113,	Česká Kamenice
Speciální základní škola a Praktická škola, Šluknov, Tyršova 710, příspěvková organizace	Tyršova 710,	Šluknov
Základní škola a praktická škola Arkadie, o.p.s.	U Nových lázní 1286/9,	Teplice
Speciální základní škola a Praktická škola, Ústí nad Labem, Pod Parkem	Pod Parkem 2788/2,	Ústí nad Labem
Dětský domov, Základní škola a Střední škola, Žatec, příspěvková organizace	Pražská 808	Žatec
Základní škola speciální a Praktická škola Litvínov, Šafaříkova 991, příspěvková organizace	Šafaříkova 991,	Litvínov
Střední odborná škola, Liberec, Jablonecká 999, příspěvková organizace	Jablonecká 999	Liberec

Příloha č. 3 Seznam praktických škol dvouletých v ČR

PRAKTICKE ŠKOLY DVOULETE		
Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola	Nové Město 228	Trhové Sviny
MŠ, ZŠ a SŠ pro sluchově postižené	Riegrova 1	České Budějovice
Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola	Štítného 3	České Budějovice
Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola při centru ARPIDA,	U Hvízdala 1402/9	České Budějovice
MŠ, ZŠ a PrŠ	Jarošovská 1125	Jindřichův Hradec
Mateřská škola, základní škola speciální a praktická škola Diakonie	Mrázkova 700	Soběslav
MŠ, ZŠ a PrŠ	Plánkova 430	Strakonice
DD, MŠ, ZŠ a PrŠ, Písek, Šobrova 111	Šobrova 111	Písek
Střední průmyslová škola, Odborná škola a Základní škola	Československé armády 376	Nové Město n. Metují
PROINTEPO - Střední škola, Základní škola a Mateřská škola s.r.o.	Hrubínova 1458/1,	Hradec Králové
Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola	Hradecká 1231/11b	Hradec Králové
Základní škola a Praktická škola	Kladská 164	Broumov
Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana	Jiráskova 461	Náchod
Základní škola a Praktická škola, Rychnov nad Kněžnou	Kolowratská 485	Rychnov nad Kněžnou
Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola	Horská 160	Trutnov
Střední škola a Základní škola Sluneční	Mládežnická 329	Hostinné
Obchodní akademie, odborná škola a praktická škola Olgy Havlové	Obchodní 282	Janské Lázně
Základní škola a Praktická škola, Dvůr Králové nad Labem	Přemyslova 479	Dvůr Králové nad Labem
Základní škola a Praktická škola, Jičín	Soudná 12	Jičín
Střední škola řemesel a Základní škola, Hořice	Havlíčková 54	Hořice
Výchovný ústav, střední škola a středisko výchovné péče, Hostinné	B. Smetany 474	Hostinné
Odborné učiliště a Praktická škola Lipová-lázně	Lipová-lázně 458.	Lipová-lázně

Odborné učiliště a Praktická škola, Vodní 27, Mohelnice	Vodní 27	Mohelnice
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Komenského 10, Prostějov	Komenského 10	Prostějov
Střední škola, základní škola a mateřská škola JISTOTA, o. p. s.	Tetín 1506/1,	Prostějov
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola prof. V. Vejvodského	Tomkova 411/42	Olomouc
Střední škola, základní škola a mateřská škola pro sluchově postižené	Kosmonautů 4	Olomouc
Střední škola a Základní škola DC 90, s. r. o.	Nedbalova 36/27	Olomouc
Základní škola a Střední škola CREDO, o. p. s.	Mozartova 1161/43	Olomouc
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Lipník nad Bečvou, C	Osecká 301/2	Lipník nad Bečvou
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Šumperk, Hanácká 3	Hanácká 3	Šumperk
Střední škola, Základní škola, Mateřská škola a Dětský domov Zábřeh	Sušilova 1912/40	Zábřeh
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Přerov, Malá Dlážka	Malá dlážka 589/4	Přerov
Základní škola a Střední škola	Vinohradská 54	Praha 2
Základní škola a střední škola waldorfská	Křejského 1501/12	Praha 4 - Opatov
Dívčí katolická střední škola	Platněřská 4	Praha 1
Základní škola a Střední škola Karla Herforta, Praha 1, Josefská 4	Josefská 43/4,	Praha 1
Škola Jaroslava Ježka, Mateřská škola, základní škola, praktická škola	Loretánská 104/19	Praha 1
Odborné učiliště Vyšehrad	Vratislavova 31/6,	Praha 2
Základní škola a Střední škola, Praha 4, Kupeckého 576	Kupeckého 576	Praha 4
Základní škola speciální a Praktická škola, Praha 6, Rooseveltova 8	Rooseveltova 8	Praha 6
Jedličkův ústav a Mateřská škola a Základní škola a Střední škola	V pevnosti 13/4,	Praha 2
Základní škola a Praktická škola Havlíčkův Brod	U Trojice 2104	Havlíčkův Brod
Základní škola a Praktická škola Chotěboř	Hradební 529,	Chotěboř
Základní škola a Praktická škola Nové Město na Moravě. Malá 154	Malá 154	Nové Město na Moravě
Základní škola a Střední škola Březejc, Sviný 13	Sviný 13	Březejc
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Třešť (pracoviště	Mariánské náměstí 72	Černovice
Gymnázium a střední odborná škola Mikulov, příspěvková organizace	Komenského 273/7,	Mikulov
Střední odborné učiliště Kyjov, příspěvková organizace	Havlíčková 1223/17	Kyjov
Mateřská škola, základní škola a praktická škola Boskovice, příspěvková	Štefanikova 1142/2	Boskovice
Základní škola a praktická škola Brno, Vídeňská, příspěvková organizace	Vídeňská 244/26	Brno
Odborné učiliště a praktická škola Brno, příspěvková organizace	Lomená 530/44,	Brno
Mateřská škola, základní škola a praktická škola Znojmo, příspěvková	Horní Česká 247/15,	Znojmo
Střední škola F. D. Roosevelta Brno, příspěvková organizace	Křížíkova 1694/11	Brno
Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola	Ibsenova 114/1, Brno	Brno
Střední odborná škola, Liberec, Jablonecká 999, příspěvková organizace	Jablonecká 999	Liberec
Střední škola hospodářská a lesnická, Frýdlant, Bělíkova 1387, příspěvková	Bělíkova 1387	Frýdlant
Základní škola, Praktická škola a Mateřská škola, Česká Lípa, Moskevská	Moskevská 679/40,	Česká Lípa
Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o. p. s.	Komenského 432	Pardubice
Speciální mateřská škola, základní škola a praktická škola Pardubice	Do Nového 113	Pardubice
Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Moravská Třebová	Komenského 287/26,	Moravská Třebová
Speciální základní škola a střední škola Svitavy	Milady Horákové 488/44,	Svitavy
Střední škola a základní škola Žamberk	Tyršova 214,	Žamberk
Speciální základní škola a praktická škola Vysoké Mýto	Rokycanova 761,	Vysoké Mýto
Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Ústí nad Orlicí	Lázeňská 206.	Ústí nad Orlicí
Speciální základní škola a praktická škola Skuteč	Rubešova 531,	Skuteč
Speciální základní škola a praktická škola Chrudim	Školní náměstí 228,	Chrudim
Střední odborné učiliště Liběchov, Roží Voda 230	Roží Voda 230	Liběchov

Základní škola a Praktická škola Kutná Hora, příspěvková organizace	Na Náměti 417,	Kutná Hora 1
Základní škola a Praktická škola, Český Brod, Žitomířská 1359	Žitomířská 1359,	Český Brod
Dvouletá katolická střední škola a mateřská škola	Legerova 28,	Kolín
Střední škola a Základní škola Beroun, příspěvková organizace	Karla Čapka 1457,	Beroun
Soukromá mateřská škola, základní škola a střední škola Slunce, o.s.	Hornická 410,	Stochov
Střední odborné učiliště a Praktická škola Kladno - Vrapice, příspěvková organizace	Vrapická 53,	Kladno
Základní škola, Mateřská škola a Praktická škola Kolín, příspěvková organizace	Kutnohorská 179,	Kolín
Základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE Čáslav	Komenského náměstí 140/8	Čáslav
Praktická škola a Základní škola Lysá nad Labem, příspěvková organizace	Komenského 1534/16,	Lysá nad Labem
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace	Frant. Diepolta 1576,	Rakovník
Základní škola a Praktická škola Benešov, Hodějovského 1654	Hodějovského 1654,	Benešov
Základní škola a Praktická škola Neratovice, příspěvková organizace	Byškovická 85,	Neratovice
Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Příbram	Pod Šachtami 335,	Příbram
Základní škola a Praktická škola Jesenice, příspěvková organizace	Plzeňská 63,	Jesenice
Dětský domov, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Nymburk	Palackého třída 515/67	Nymburk
Střední škola, Základní škola, Mateřská škola, Dětský domov a Speciální škola Kladno	Na Celně 915/2,	Mladá Boleslav
Základní škola a Praktická škola, Kostelec nad Černými lesy, K Jatkách	K Jatkám 748	Kostelec nad Černými lesy
Odborné učiliště Kelč	č. p. 1, Kelč	Kelč
MESIT střední škola, o. p. s.	Družstevní 818, Mařatice,	Uherské Hradiště
Střední škola hotelová a služeb Kroměříž	Na Lindovce 1463/1.	Kroměříž
Střední škola gastronomie a obchodu Zlín	Univerzitní 3015,	Zlín
Dětský domov, Základní škola a Praktická škola Valašské Klobouky	Smolina 16	Valašské Klobouky
Základní škola a střední škola Karlovv Varv. příspěvková organizace	Vančurova 83/2. Karlovv Varv	Karlovv Varv
Základní škola a střední škola AŠ, příspěvková organizace	Studentská 1612/13,	AŠ
Střední škola prof. Zdeňka Matějčka, Ostrava-Poruba, příspěvková organizace	17. listopadu 1123/70,	Ostrava-Poruba
Odborné učiliště a Praktická škola, Hlučín, příspěvková organizace	Čs. armády 336/ 4a,	Hlučín
Střední škola, Dětský domov a Školní jídelna, Velké Heraltice, příspěvková organizace	Opavská 1,	Velké Heraltice
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Karviná, příspěvková organizace	Komenského 614/2,	Karviná
Střední škola a Základní škola, Havířov-Šumbark, příspěvková organizace	Školní 601/2,	Havířov
Odborné učiliště a Praktická škola, Nový Jičín, příspěvková organizace	Sokolovská 487/45,	Nový Jičín
Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie	Frýdecká 691/34,	Český Těšín
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Frýdek-Místek, příspěvková organizace	Pionýrů 2352,	Frýdek-Místek
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Třinec, Jablunkovská 241	Jablunkovská 241,	Třinec
Základní škola a Odborná škola, Horšovský Týn, Nádražní 89	Nádražní 89,	Horšovský Týn
Základní škola speciální a Praktická škola Diakonie ČCE Merklín	Husova 346,	Merklín
Odborná škola, Základní škola a Mateřská škola, Plzeň, Macháčkova	Macháčkova 905/45,	Plzeň
Střední škola technická, gastronomická a automobilní, Chomutov, příspěvková organizace	Pražská 702/10,	Chomutov
Střední škola obchodu, řemesel, služeb a Základní škola, Ústí nad Labem	Keplerova 315/7,	Ústí nad Labem
Základní škola a Praktická škola Gabriely Pelechové, pobočný spolek	Vilémovská 192,	Dolní Poustevna
Speciální základní škola, Speciální mateřská škola a Praktická škola, Teplice	Teplická 65,	Děčín
Speciální základní škola a Praktická škola, Česká Kamenice, Jakubská	Jakubské náměstí 113,	Česká Kamenice
Speciální základní škola a Praktická škola, Šluknov, Tyršova 710, příspěvková organizace	Tyršova 710,	Šluknov
Základní škola speciální a Praktická škola Litvínov. Šafaříkova 991.	Šafaříkova 991.	Litvínov
Základní škola a Střední škola, Most, Jana Palacha 1534, příspěvková organizace	Jana Palacha 1534,	Most
Základní škola a Střední škola Krupka, Karla Čapka 270	Karla Čapka 270,	Krupka
Základní škola speciální. Základní škola praktická a Praktická škola. Dětský domov, Základní škola a Střední škola, Zatec, příspěvková organizace	Šaldova 657/6. Pražská 808	Litoměřice Zatec
Dětský domov, Základní škola a Střední škola, Duchcov, příspěvková organizace	Školní 624/1	Duchcov

Příloha č. 4 Zúčastněné praktické školy jednoleté

1. ZŠ a PŠ Chotěboř, Hradební 529
2. SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o.
3. MŠ,ZŠ a SŠ Lipník nad Bečvou Osecká 301
4. Střední školy, základní škola a mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace
5. Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Elpis, příspěvková organizace, Koperníkova 803/2, Brno

6. MŠ, ZŠ a SŠ Vyškov, příspěvková organizace
7. Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola Hradec Králové, Hradecká 1231, 500 03 Hradec Králové
8. Základní škola a praktická škola, Hodonín, náměstí B. Martinů
9. DD, MŠ, ZŠ A PRŠ Zlín
10. OU, PrŠ, ZŠ a MŠ Příbram IV, p. o., Pod šachtami 335, 261 01 Příbram IV
11. Základní škola speciální a Praktická škola Litvínov, Šafaříkova 991, okres Most
12. ZŠ a PŠ Opava, nám. Slezského odboje 5, př. org., adresa: nám. Slezského odboje 2289/5, 746 01 Opava
13. Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Elpis Brno, příspěvk. org., Koperníkova 803/2, Brno
14. Střední škola, základní škola a mateřská škola JISTOTA, o. p. s.
15. DD, ZŠS a PŠ Jaroměř
16. Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Trhové Sviny
17. Střední škola řemesel a Odborné učiliště Lipová lázně
18. Mateřská škola, základní škola a praktická škola Znojmo, příspěvková organizace
19. Základní škola a Praktická škola, Broumov
20. Základní škola a Praktická škola, Český Brod, Žitomířská 1359
21. ZŠ speciální, PrŠ a DD Vřesovice, příspěvková organizace, 696 48 Vřesovice 243
- 22.
23. Mš,zš a prš Boskovice, příspěvková organizace
24. Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Mohelnice, Masarykova 4, Mohelnice 789 85
25. Střední škola a Základní škola DC9, s. r. o., Nedbalova 36/27, Topolany - Olomouc, 779 00
26. Základní škola, Rokycany, Čechova 40
27. Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Ibsenka Brno
28. MŠ,ZŠ a SŠ Daneta s.r.o, Nerudova 1180, Hradec Králové
29. Základní škola a Praktická škola Velké Meziříčí, Poštovní 1663/3, 594 01 Velké Meziříčí
30. Základní škola a praktická škola Arkadie, o. p. s.
31. Speciální mateřská škola,základní škola apraktická škola Pardubice
32. SOŠ Liberec, Jablonecká 999, p.o.

33. Střední škola gastronomie a obchodu Zlín
34. Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, České Budějovice, Štítného 3; Štítného 57/3, 370 01 České Budějovice
35. Střední škola, základní škola a mateřská škola pro sluchově postižené, Olomouc, Kosmonautů 4
36. ZŠ a PŠ Benešov, Hodějovského 1654
37. SOŠ Liberec, Jablonecká 999, p.o.
38. Střední škola gastronomie a obchodu Zlín
39. Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, České Budějovice, Štítného 3; Štítného 57/3, 370 01 České Budějovice
40. Střední škola, základní škola a mateřská škola pro sluchově postižené, Olomouc, Kosmonautů 4
41. ZŠ a PŠ Benešov, Hodějovského 1654
42. ZŠ praktická, Litoměřice Šaldova 6, Litoměřice 412 01

Příloha č. 5 Zúčastněné praktické školy dvouleté

43. SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o.
44. ZŠ a SŠ Březejc, Sviny 13, 594 01 Velké Meziříčí
45. ZŠ a SŠ waldorfská, Křejspského 1501, Praha 4
46. Základní škola a Dvůr Králové
47. ZŠ speciální a Praktická škola DČCE Merklín
48. Základní škola a Střední škola Karla Herforta, Praha 1, Josefská 4, 118 00 Praha 1 - Malá Strana, Josefská 641/4
49. Střední odborné učiliště Kyjov, příspěvková organizace, Havlíčkova 1223/17, 697 01 Kyjov
50. Dívčí katolická střední škola, Platnéřská 4. Praha 1
51. Střední škola a Základní škola Beroun, p.o.
52. SŠ, ZŠ a MŠ, Karviná, p. o., Komenského 614, Karviná-N.Město
53. MŠ, ZŠ a PrŠ Strakonice, Plánkova 430
54. Základní škola a Střední škola, Most, Jana Palacha 1534, příspěvková organizace
55. Střední škola řemesel a Odborné učiliště Lipová-lázně
56. Mateřská škola, základní škola a praktická škola Znojmo, p. o.
57. SŠ, ZŠ a MŠ Prostějov, Komenského 10

58. Střední škola hotelová a služeb Kroměříž, Na Lindovce 1463/1, 767 01 Kroměříž
59. Praktická škola a Základní škola Lysá nad Labem, příspěvková organizace, Komenského 1534/16, 289 22 Lysá nad Labem
60. Základní škola a Praktická škola, Rychnov nad Kněžnou
61. DD,ZŠ a PrŠ Valašské Klobouky
62. SŠ obchodu, řemesel, služeb a ZŠ.Keplerova 315/7, Krásné Březno, Ústí nad Labem, p.o.
63. Základní škola a Praktická škola Chotěboř, Hradební 529, 583 01 Chotěboř
64. Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola v Trhových Svinech
65. Speciální ZŠ, Speciální MŠ a Praktická škola Děčín, Teplická 65, 40505 Děčín
66. MŠ, ZŠ, a SŠ pro sluchově postižené České Budějovice
67. Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
68. SŠ,ZŠ a MŠ Lipník nad Bečvou, Osecká 301
69. Střední škola technická, gastronomická a automobilní Chomutov, příspěvková organizace, Pražská 702/10, 430 01 Chomutov
70. Dvouletá katolická střední škola a mateřská škola, Kolín
71. DD, ZŠ a SŠ, Duchcov, příspěvková organizace, Školní 624/1, Duchcov, 419 01
72. Základní škola a Praktická škola G. Pelechové, D. Poustevna
73. Gymnázium a střední odborná škola Mikulov, p.o. Komenského 7, 692 16 Mikulov
74. Mateřská škola, základní škola a praktická škola Boskovice, příspěvková organizace Štefanikova 1142/2 680 01 Boskovice
75. SŠ, ZŠ a MŠ Šumperk, Hanácká 3, 78701 Šumperk
76. Střední průmyslová škola, Odborná škola a Základní škola Nové Město nad Metují, Československé armády 376
77. Střední škola a Základní škola DC90,s.r.o, Nedbalova36/27, Topolany - Olomouc 779 00
78. Základní škola a Praktická škola, Český Brod, Žitomiřská 1359
79. Střední škola a Základní škola Beroun,p.o.
80. MŠ speciální, ZŠ speciální a PrŠ Ibsenka Brno, Ibsenova 1
81. MŠ, ZŠ a SŠ Daneta,s.r.o Hradec Králové, Nerudova 1180
82. OU a PŠ Hlučín
83. Základní škola, Rokycany, Čechova 40
84. Střední škola, základní škola a mateřská škola pro sluchově postižené, Olomouc, Kosmonautů

85. Střední škola gastronomie a obchodu Zlín, Univerzitní 3015, 760 01 Zlín
86. ZŠ a PŠ Benešov, Hodějovského 1654
87. Speciální mateřská škola, základní škola a praktická škola Pardubice Pardubice
88. Základní škola a Praktická škola Velké Meziříčí
89. Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, České Budějovice, Štítného 3; Štítného 57/3, 370 01 České Budějovice
90. SOŠ Liberec, Jablonecká 999, p.o.
91. ZŠ praktická, Litoměřice Šaldova 6, Litoměřice 412 01

Anotace

Jméno a příjmení:	Bc. Michaela Gedeonová
Katedra nebo ústav:	Ústav speciálněpedagogických studií
Vedoucí práce:	PaedDr. Pavlína Baslerová Ph.D
Rok obhajoby:	2021

Název práce:	Návrh revize rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá
Název v angličtině:	Proposal of Revision of Framework Education Programme for Educational Branches One-year and Two-year Practical school
Anotace práce:	<p>Diplomová práce se zabývá otázkou, zda nynější Rámcové vzdělávací programy pro školy praktické jednoleté a dvouleté jsou s ohledem na jejich rok vydání stále aktuální, zda odpovídají nejnovějším požadavkům nejnovějšího trhu práce a jeho podmínkám, které jsou kladeny na absolventy škol praktických. Práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část obsahuje obecné informace o mentálním postižení, jeho klasifikace a etiologie, možnosti vzdělávání žáku s mentálním postižením v soustavě českého školství, rámcové vzdělávací programy a možnosti pracovního uplatnění osob s mentálním postižením. Praktická část se zabývá popisem výzkumu, cílem výzkumu, fázemi výzkumného šetření s popisem výzkumného vzorku a námi zvolenou metodologií. Dále jsou v praktické části představeny získané výsledky výzkumného šetření a jejich následná sumarizace</p>
Klíčová slova:	Mentální postižení, Lehké mentální postižení, Středně těžké mentální postižení, Rámcové vzdělávací programy, Praktická škola jednoletá, Praktická škola dvouletá, Tranzitní program, Revize

Anotace v angličtině:	The thesis deals with the question if contemporary Framework Education Programmes for one-year and two-year practical schools are still topical out of consideration for their date published and if they meet latest requirements of the up-to-date labour market and its conditions that are placed on graduates of practical schools. The thesis is divided into a theoretical and a practical part. The theoretical part contains general information about an intellectual disability, its classification and aetiology, educational possibilities of pupils with an intellectual disability in Czech schooling system, framework education systems and opportunities of employment for people with an intellectual disability. The practical part deals with a description of a research, the goal of the research, its stages and methodology chosen by us. There are also obtained results of the research and their following summarization.
Klíčová slova v angličtině:	Intellectual disability, Mild intellectual disability, Moderate intellectual disability, Framework Education Programmes, One-year Practical school, Two-year Practical school, Transit programme, Revision
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 6 Seznam dostupných skupin oborů a školních vzdělávacích programů v ČR Příloha č. 7 Seznam praktických škol jednoletých v ČR Příloha č. 8 Seznam praktických škol dvouletých v ČR Příloha č. 9 Zúčastněné praktické školy jednoleté Příloha č. 10 Zúčastněné praktické školy dvouleté
Rozsah práce:	106 stran
Jazyk práce:	Český